

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**ANALÝZA VLIVU MIGRAČNÍ KRIZE NA
KRIMINALITU V KRAJI VYSOČINA V
KOMPARACI S KRAJI OBDOBNÉHO
SOCIOEKONOMICKÉHO PROFILU**

Autor práce: Josef Jakoubek, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: Mgr. Zuzana Tomanová

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Josef Jakoubek, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: Analýza vlivu migrační krize na kriminalitu v Kraji Vysočina v komparaci s kraji obdobného socioekonomického profilu

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Analysis of the Impact of the Migration Crisis on Crime in the Vysočina Region in Comparison with Regions of a Similar Socio-Economic Profile

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, včetně titulů): Mgr. Zuzana Tomanová

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): listopad 2025

Cíl bakalářské práce: Cílem bakalářské práce je zhodnotit vliv migrační krize na úroveň a strukturu kriminality v Kraji Vysočina v komparaci s vybranými kraji obdobného socioekonomického profilu a na základě zjištění navrhnout doporučení pro praxi prevence a policejní činnosti.

Student: Josef Jakoubek, DiS.	04.12.2025 datum	 podpis
Vedoucí práce: Mgr. Zuzana Tomanová	04.12.2025 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	11.12.2025 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	14.12.2025 datum	 podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	20.12.2025 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucí bakalářské práce Mgr. Zuzaně Tomanové za cenné rady,
připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

JAKOUBEK, J. *Analýza vlivu migrační krize na kriminalitu v Kraji Vysočina v komparaci s kraji obdobného socioekonomického profilu*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2026. 62 s. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Zuzana Tomanová

Klíčová slova: Uprchlík, uprchlická krize, kriminalita, Kraj Vysočina, bezpečnostní situace, trestný čin

Hlavním cílem práce je analyzovat vývoj celkové a cizinecké kriminality v Kraji Vysočina v období let 2016–2025 a zhodnotit reálný dopad migrační krize na bezpečnostní situaci v regionu. Dílčím cílem je datová komparace těchto trendů s vybranými kraji obdobného socioekonomického profilu. V úvodní části jsou vymezeny základní pojmy a stručně popsán kontext sledované problematiky. Následující část vychází z analýzy statistických dat o trestné činnosti, zejména trestných činech spáchaných cizinci, a sleduje jejich vývoj v čase i rozdíly mezi jednotlivými regiony.

ABSTRACT

JAKOUBEK, J. *Analysis of the Impact of the Migration Crisis on Crime in the Vysočina Region in Comparison with Regions of a Similar Socio-Economic Profile*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2026. 62 pp. Supervisor: Mgr. Zuzana Tomanová

Key words: Refugee, refugee crisis, criminality, Vysočina region, safety situation, crime

The main objective of the thesis is to analyze the development of overall and foreign crime in the Vysočina Region in the period 2016–2025 and to evaluate the real impact of the migration crisis on the security situation in the region. The partial objective is a data comparison of these trends with selected regions of a similar socio-economic profile. The introductory part defines the basic concepts and outlines the context of the examined issue. The subsequent part is based on an analysis of statistical data on criminal activity, in particular offences committed by foreign nationals, and traces their development over time as well as differences between individual regions.

Obsah

Úvod.....	4
1 Cíl a metodika bakalářské práce.....	6
1.1 Cíl bakalářské práce.....	6
1.2 Metodika bakalářské práce.....	6
2 Teoretická východiska.....	9
2.1 Vymezení základních pojmů.....	9
2.1.1 Migrace a její formy.....	9
2.1.2 Uprchlík a institut mezinárodní ochrany.....	10
2.2 Historický kontext migračních vln.....	11
2.2.1 Od Arabského jara k migrační krizi 2015.....	11
2.2.2 Konflikt na Ukrajině jako nová migrační realita.....	12
2.3 Právní rámec.....	13
2.3.1 Evropský rozměr: Od Dublinu k novému Paktu.....	13
2.3.2 Vnitrostátní právní úprava.....	13
2.4 Bezpečnostní aspekty migrace.....	14
2.4.1 Kriminalita spojená s migrací a její specifika.....	15
2.4.2 Zranitelnost migrantů a organizovaný zločin.....	15
2.5 Současná uprchlická krize v Evropské unii.....	16
2.6 Současná uprchlická situace v České republice.....	18
3 Výzkumná část.....	20
3.1 Specifika Kraje Vysočina.....	20
3.1.1 Infrastruktura.....	20
3.1.2 Obyvatelstvo.....	21
3.1.3 Cizinci v Kraji Vysočina.....	21
3.1.4 Bezpečnostní situace.....	23

3.2	Specifika Jihočeského kraje.....	24
3.2.1	Infrastruktura.....	24
3.2.2	Obyvatelstvo.....	24
3.2.3	Cizinci v Jihočeském kraji.....	25
3.2.4	Bezpečnostní situace.....	25
3.3	Specifika Pardubického kraje.....	25
3.3.1	Infrastruktura.....	25
3.3.2	Obyvatelstvo.....	26
3.3.3	Cizinci v Pardubickém kraji.....	26
3.3.4	Bezpečnostní situace.....	26
3.4	Specifika Zlínského kraje.....	27
3.4.1	Infrastruktura.....	27
3.4.2	Obyvatelstvo.....	27
3.4.3	Cizinci ve Zlínském kraji.....	28
3.4.4	Bezpečnostní situace.....	28
3.5	Výzkumné otázky a hypotézy.....	28
3.6	Vymezení základních pojmů ve statistikách Policie ČR.....	29
3.7	Metodika sběru dat a výpočet Indexu kriminality.....	29
3.7.1	Specifika vykazování v Evidenčně-statistickém systému kriminality....	31
3.8	Výsledky.....	32
3.8.1	Vývoj kriminální zátěže v Kraji Vysočina.....	32
3.8.2	Vývoj kriminální zátěže v Jihočeském kraji.....	33
3.8.3	Vývoj kriminální zátěže v Pardubickém kraji.....	35
3.8.4	Vývoj kriminální zátěže ve Zlínském kraji.....	37
3.9	Struktura kriminální zátěže: Regionální komparace.....	38
3.9.1	Násilná kriminalita.....	39
3.9.2	Mravnostní kriminalita.....	41

3.9.3	Majetková kriminalita.....	43
3.9.4	Ostatní kriminalita.....	44
3.9.5	Zbývající kriminalita.....	46
3.9.6	Hospodářská kriminalita.....	48
4	Diskuze a vyhodnocení hypotéz.....	50
	Závěr.....	54
	Seznam použitých zdrojů.....	57
	Seznam zkratk.....	61
	Seznam tabulek a grafů.....	62

Úvod

Otázka migrace a pohybu obyvatelstva rezonuje v posledním desetiletí celou českou společností. Od roku 2015, kdy Evropa čelila první výrazné migrační vlně, až po současné dopady válečného konfliktu na Ukrajině, se téma cizinců stalo pevnou součástí veřejných i politických debat. Často se v nich skloňuje bezpečnost, veřejný pořádek a kriminalita. Právě vztah mezi příchodem osob z odlišného sociokulturního prostředí a vývojem trestné činnosti je však oblastí, která by neměla být hodnocena na základě emocí, ale výhradně na základě pevných dat a faktů.

Pokud se podíváme na regionální úroveň, konkrétně na Kraj Vysočina, statistiky z posledních let představují významný jev vyžadující objektivní analýzu. Zatímco celková kriminalita v regionu má dlouhodobě spíše klesající nebo stagnující tendenci, podíl cizinců na registrovaných trestných činech se v určitých kategoriích zvyšuje. Tento rozpor vyvolává řadu otázek. Je to specifický problém Vysočiny daný její tranzitní polohou a dálnicí D1? Nebo jde o širší trend, který se projevuje i v jiných částech republiky?

Abychom na tyto otázky našli odpověď, nelze se dívat na Vysočinu izolovaně. Kriminalita je totiž složitý jev ovlivněný mnoha faktory – od nezaměstnanosti přes strukturu průmyslu až po hustotu zalidnění. Tato bakalářská práce se proto zaměřuje na analýzu souvislostí mezi migrační krizí a vývojem kriminality v období let 2016–2025, a to nejen na Vysočině, ale v širším srovnávacím kontextu.

Jako klíčový nástroj pro objektivní posouzení situace byla zvolena komparace s kraji, které mají obdobný socioekonomický profil. Konkrétně se jedná o Jihočeský, Pardubický a Zlínský kraj. Tyto regiony byly vybrány záměrně, protože s Vysočinou sdílejí podobné charakteristiky, jako je nižší hustota zalidnění nebo specifická struktura osídlení. Díky tomuto srovnání bude možné odlišit, co jsou pouze lokální výkyvy a co představuje skutečný dopad migračních vln na bezpečnostní situaci.

Hlavním cílem této bakalářské práce je analyzovat vývoj celkové a cizinecké kriminality v Kraji Vysočina v období let 2016–2025 s využitím standardizovaného Indexu kriminality a na základě zjištěných dat zhodnotit reálný dopad migrační krize na bezpečnostní situaci v regionu. Dílčím cílem práce je provést datovou komparaci zjištěných trendů kriminální zátěže cizinců s vybranými kraji obdobného

socioekonomického profilu (Jihočeský, Pardubický a Zlínský kraj) a ověřit, zda je vývoj na Vysočině pouze lokálním specifikem, nebo odráží plošný celorepublikový trend.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Stanovení jasného cíle je pro úspěšné zpracování bakalářské práce klíčové, neboť určuje směr celého výzkumu a definuje, čeho má být dosaženo. Aby byly závěry práce relevantní a podložené, je nezbytné zvolit také odpovídající metodický postup. Správně nastavená metodika umožňuje systematicky pracovat s daty a objektivně vyhodnotit zkoumanou problematiku.

V této kapitole je nejprve vymezen hlavní a dílčí cíl práce (podkapitola 1.1) a následně je popsán zvolený metodický postup, včetně zdrojů dat a způsobu jejich zpracování (podkapitola 1.2).

1.1 Cíl bakalářské práce

Hlavním cílem bakalářské práce je analyzovat vývoj celkové a cizinecké kriminality v Kraji Vysočina v období let 2016–2025 s využitím standardizovaného Indexu kriminality a na základě zjištěných dat zhodnotit reálný dopad migrační krize na bezpečnostní situaci v regionu.

Dílčím cílem práce je provést datovou komparaci zjištěných trendů kriminální zátěže cizinců s vybranými kraji obdobného socioekonomického profilu (Jihočeský, Pardubický a Zlínský kraj) a ověřit, zda je vývoj na Vysočině pouze lokálním specifikem, nebo odráží plošný celorepublikový trend.

1.2 Metodika bakalářské práce

Problematika migrace a její dopad na vnitřní bezpečnost státu je tématem, které vyžaduje objektivní posouzení na základě reálných dat. Struktura předkládané práce respektuje oficiální zadání a je logicky členěna do dvou hlavních oddílů, které na sebe navazují.

První oddíl, označený jako Teoretická východiska, se zaměřuje na ukotvení zkoumané problematiky v odborném kontextu. V této části jsou vymezeny základní pojmy spojené s migrací a azylem, popsán historický vývoj migračních vln a analyzován platný právní rámec v České republice i Evropské unii. Důraz je kladen také na bezpečnostní aspekty spojené s pohybem obyvatelstva a specifika jednotlivých srovnávaných regionů.

Jádrem práce je následně Výzkumná část, která je založena na kvantitativním výzkumu, konkrétně na sekundární analýze statistických dat. Zdrojem informací jsou oficiální statistiky Policie České republiky (Evidenčně-statistický systém kriminality) a data Českého statistického úřadu. Sledováno je časové období let 2016–2025, což umožňuje zachytit stav před hlavními migračními vlnami, v jejich průběhu i v současnosti.

Klíčovou metodou uplatněnou ve výzkumné části je komparace. Vývoj kriminality v Kraji Vysočina není hodnocen izolovaně, ale je systematicky porovnáván s daty z Jihočeského, Pardubického a Zlínského kraje. Tyto regiony byly pro komparaci zvoleny záměrně na základě jejich obdobného socioekonomického profilu. Aby bylo možné odfiltrovat specifika velkých metropolitních oblastí (jako je Praha nebo Jihomoravský kraj), byly vybrány kraje s absencí milionových aglomerací, s nižší či průměrnou hustotou zalidnění a se srovnatelným podílem cizinců, jak ukazuje následující přehledová tabulka.

Tabulka 1: Srovnání socioekonomického profilu vybraných krajů (stav k 31. 12. 2025)

Kraj	Hustota zalidnění (obyv./km ²)	Podíl cizinců na populaci (%)	Specifický charakter regionu
Vysočina	75,9	6,1	Vnitrozemský, tranzitní uzel (D1), roztříštěné osídlení
Jihočeský	64,9	7,14	Příhraniční, nejnížší hustota zalidnění, turistický ruch
Pardubický	117,5	7,9	Vnitrozemský, vysoká koncentrace průmyslu a agentur
Zlínský	145,7	4,75	Příhraniční, hornatý reliéf, silné tradiční komunity

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ČSÚ

Získaná data jsou zpracována do přehledných tabulek a grafů vizualizujících vývojové trendy. Na základě vyhodnocení výsledků jsou v závěru formulována konkrétní doporučení pro praxi.

2 Teoretická východiska

Pro správné uchopení analýzy kriminality v kontextu migrační krize je nezbytné nejprve vymezit terminologický aparát. Tato kapitola definuje klíčové pojmy, které se prolínají celou prací, a zasazuje je do širšího právního a společenského rámce. Text se zaměřuje především na rozlišení mezi obecnou migrací, nelegálním překračováním hranic a specifickým postavením osob pod mezinárodní ochranou, neboť právě tyto distinkce jsou klíčové pro bezpečnostní praxi a následnou interpretaci statistických dat.

2.1 Vymezení základních pojmů

Problematika migrace není v odborné literatuře definována jednotně, a to vzhledem k její komplexitě zahrnující demografické, sociální i právní aspekty. Jak upozorňuje Uherek, cizinec představuje v sociologickém a kulturním smyslu velmi specifickou kategorii obyvatel, jejíž vnímání hostitelskou společností se v čase dynamicky proměňuje – od vítané pracovní síly až po vnímané bezpečnostní riziko, které může v cílové destinaci vyvolávat sociální tenze.¹ Pro účely této práce je však klíčové rozlišovat mezi migrací jako prostým pohybem obyvatelstva a specifickými právními statuty, které z tohoto pohybu vyplývají.

Bezpečnost v kontextu vnitřního pořádku státu přitom nepředstavuje pouze mechanickou absenci hrozeb, ale dynamický stav, ve kterém jsou státní instituce schopny efektivně identifikovat a eliminovat rizika ohrožující stabilitu společnosti.² V souvislosti s migrací je pak nutné striktně rozlišovat mezi objektivním bezpečnostním rizikem a subjektivním pocitem ohrožení.

2.1.1 Migrace a její formy

V nejobecnější rovině lze migraci charakterizovat jako prostorový pohyb jednotlivců či skupin, který vede ke změně místa pobytu. Tento fenomén je přirozenou součástí lidského vývoje a vedle porodnosti a úmrtností představuje jeden ze tří základních pilířů demografických změn. Ačkoliv má migrace historicky hluboké kořeny spojené s hledáním obživy či lepších životních podmínek,³ v moderním pojetí je její dynamika silně ovlivněna globalizací a ekonomickými rozdíly mezi regiony. Z

¹ UHEREK, Z. *Cizinci v České republice*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2003. s 15. ISBN 80-7330-037-0.

² ZEMAN, P. *Česká bezpečnostní terminologie: výklad základních pojmů*. Brno: Ústav strategických studií Vojenské akademie v Brně, 2002. s 11. ISBN 80-210-3037-2.

³ BEDNAŘÍKOVÁ, J. *Stěhování národů a sever Evropy: Vikingové na mořích i na pevnině*. Praha: Historica (Vyšehrad), 2017. s 25. ISBN 978-80-7429-744-1.

odborného hlediska je tento pohyb často vysvětlován prostřednictvím tzv. „push“ (vytlačujících) a „pull“ (přitahujících) faktorů, kdy ekonomická motivace migrantů úzce souvisí s existencí šedé ekonomiky v cílové zemi, jež svou skrytou poptávkou po levné pracovní síle neformálně přitahuje další cizince k neoprávněným ekonomickým aktivitám.⁴ Jak ve své stěžejní publikaci upozorňují Castles, de Haas a Miller, mezinárodní migrace se v moderní době stala nevyhnutelným globálním fenoménem, který strukturálně proměňuje přijímající společnosti a klade zcela nové nároky na adaptační i bezpečnostní strategie státních institucí.⁵

Z hlediska délky trvání rozlišuje Ministerstvo vnitra ČR migraci na krátkodobou, dlouhodobou, trvalou či cyklickou.⁶ Pro bezpečnostní komunitu je však podstatnější dělení na migraci legální a nelegální. Zatímco legální migrace probíhá v souladu s právním řádem daného státu, nelegální migrant je definován jako cizinec, který vstoupí na území státu bez platného oprávnění nebo se na něm neoprávněně zdržuje. Důvody tohoto jednání mohou být různé – od snahy o pouhý tranzit do cílových zemí západní Evropy až po úmysl dlouhodobého pobytu v „šedé zóně“. Právě tato forma migrace bývá z hlediska kriminologie a bezpečnostních studií považována za bezpečnostně rizikovější.

2.1.2 Uprchlík a institut mezinárodní ochrany

Ve veřejném diskurzu dochází často k záměně pojmů „migrant“ a „uprchlík“, avšak z právního hlediska jde o odlišné kategorie. Uprchlík je osoba, která byla nucena opustit svou vlast z důvodu opodstatněného strachu z pronásledování, ohrožení života nebo ztráty svobody, a nemůže se vrátit zpět.⁷ Právní a politický rámec moderního liberálního státu na tuto situaci reaguje specifickými integračními nástroji, které mají za cíl vybalancovat morální závazek ochrany lidských práv uprchlíka se zachováním vnitřní bezpečnosti a sociální koheze hostitelské země.⁸

⁴ DRBOHLAV, D. (ed.). Nelegální ekonomické aktivity migrantů: (Česko v evropském kontextu). V Praze: Karolinum, 2008. 31 s. ISBN 978-80-246-1552-3.

⁵ CASTLES, S., DE HAAS, H. a M. J. MILLER. *The Age of Migration: International Population Movements in the Modern World*. 5. vyd. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2014, s. 15. ISBN 978-0-230-35577-4

⁶ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Slovníček pojmů* [online]. 2026. Dostupné z WWW: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/slovnicek-pojmu.aspx>.

⁷ THE UNITED NATION REFUGEE AGENCY. *Who is a 'refugee'?* [online]. 2006. Dostupné z WWW: <https://www.unhcr.org/about-unhcr/who-we-protect/refugees>.

⁸ BARŠOVÁ, A. a P. BARŠA. *Přistěhovalectví a liberální stát: imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku*. Monografie. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2005. s 11. ISBN 80-210-3875-6.

Právní status takové osoby je ukotven v mezinárodním právu, zejména v Úmluvě o právním postavení uprchlíků z roku 1951 (tzv. Ženevská úmluva). Státy poskytují těmto ohroženým osobám mezinárodní ochranu, která v českém právním řádu nabývá dvou základních forem:

Azyl: Jedná se o vyšší formu ochrany udělovanou osobám, které čelí pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro své politické přesvědčení. Udělením azylu získává cizinec právo na trvalý pobyt, přístup na trh práce, zdravotní péči a integraci do společnosti, přičemž jsou mu garantována práva blížíící se právům státních občanů (zákon č. 325/1999 Sb., o azylu).⁹

Doplňková ochrana: Tento institut je určen osobám, které sice nesplňují úzkou definici pro udělení azylu, ale jejich návrat do vlasti není možný z důvodu vážné hrozby. Podle Evropského parlamentu¹⁰ se jedná o situace, kdy by osobě hrozilo mučení, trest smrti nebo vážné ohrožení života v důsledku ozbrojeného konfliktu.

Rozlišení těchto kategorií je pro předkládanou práci stěžejní, neboť trestná činnost páchaná cizinci se statisticky liší podle toho, zda jde o etablované komunity, ekonomické migranty, nebo osoby v azylovém řízení.

2.2 Historický kontext migračních vln

Ačkoliv je pohyb obyvatelstva přirozeným jevem provázejícím lidstvo od nepaměti, pro účely této práce je nezbytné zaměřit se na moderní historii migrace, která přímo formovala současné bezpečnostní prostředí v Evropě. Zlomovým momentem pro pochopení dnešní situace není ani tak konec studené války, jako spíše geopolitická destabilizace v oblastech Blízkého východu a severní Afriky po roce 2010, na kterou později navázal konflikt ve východní Evropě.

2.2.1 Od Arabského jara k migrační krizi 2015

Dynamiku migrace zásadně proměnily události známé jako tzv. Arabské jaro, které započaly v roce 2010 v Tunisku. Původní naděje na demokratizaci regionu a odstranění

⁹ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Slovníček pojmů* [online]. 2026. Dostupné z WWW: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/slovnicek-pojmu.aspx>.

¹⁰ EVROPSKÝ PARLAMENT. *Zaručení práva na azyl* [online]. 2026. Dostupné z WWW: <https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/en/democracy-and-human-rights/fundamental-rights-in-the-eu/guaranteeing-the-right-to-asylum>.

autoritářských režimů rychle vystřídala realita politického chaosu, ekonomického rozvratu a v mnoha případech i občanských válek.¹¹

Nejvýraznějším spouštěčem migrační vlny se stal vleklý konflikt v Sýrii. Kombinace bojů mezi vládními vojsky a opozicí, spolu s expanzí teroristických skupin, vedla k masivnímu vysídlování obyvatelstva. Lidé prchající před válkou, k nimž se postupně přidávali i ekonomičtí migranti z dalších zemí, začali ve velkém počtu směřovat do Evropy, kterou vnímali jako bezpečný prostor.

Situace eskalovala v roce 2015, kdy evropské státy čelily do té doby nevídanému náporu na své vnější hranice. Hlavní migrační trasy vedly přes Středozemní moře do Itálie a zejména přes Turecko a Řecko dále tzv. balkánskou trasou do střední a západní Evropy. Podle statistických údajů bylo jen v tomto roce v Evropské unii podáno přes 1,2 milionu žádostí o azyl, což představovalo dvojnásobek oproti roku předchozímu.¹² Tento nápor vystavil bezpečnostní a administrativní systémy členských států extrémní zátěži a vedl k hledání společného evropského řešení, včetně dohod o omezení nelegálních přechodů.

2.2.2 Konflikt na Ukrajině jako nová migrační realita

Zatímco jižní a jihovýchodní migrační trasa byla v centru pozornosti po roce 2015, na východě Evropy se formovalo další ohnisko napětí. Události na Ukrajině, započaté protesty na Majdanu a následnou anexí Krymu v roce 2014, předznamenaly největší uprchlickou krizi v Evropě od druhé světové války.¹³

Eskalace konfliktu do plnohodnotné ruské invaze v únoru 2022 vyvolala okamžitou a masivní vlnu uprchlíků. Na rozdíl od krize v roce 2015, kdy do Evropy přicházeli převážně mladí muži, tvořili vlnu z Ukrajiny z velké části ženy, děti a senioři. Celkový počet osob nucených opustit své domovy dosáhl milionových čísel, přičemž významná část zamířila právě do zemí střední Evropy.¹⁴ Tento fakt, spolu s geografickou a kulturní blízkostí, vedl k odlišné reakci evropských států i české veřejnosti, přesto i tato vlna přinesla specifické výzvy pro vnitřní bezpečnost, kterým se tato práce bude dále věnovat.

¹¹ VÝBORNÁ, V. 2016. *Vliv Arabského jara na změnu bezpečnostní, migrační a ekonomické politiky vybraných zemí středomoří*. Diplomová práce. Praha: Univerzita Karlova v Praze. s. 12.

¹² EUROSTAT PRESS OFFICE. *Record number of over 1.2 million first time asylum seekers registered in 2015* [online]. 2016. Dostupné z WWW: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/7203832/3-04032016-AP-EN.pdf>.

¹³ ŠÍR, J. 2023. *Ruská agrese proti Ukrajině*. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2023. s. 7. ISBN 978-80-246-5701-1.

¹⁴ ANDRLE, J. *Ukrajinská uprchlická krize: aktuální situace* [online]. 2024. Dostupné z WWW: <https://www.clovekvtisni.cz/ukrajinska-uprchlicka-krize-8589gp>.

2.3 Právní rámec

Legislativní ukotvení migrace představuje složitý systém norem, který se skládá z mezinárodních úmluv, práva Evropské unie a vnitrostátních předpisů České republiky. Pro účely této práce není nutné detailně analyzovat veškeré paragrafové znění, ale je klíčové vymezit ty nástroje, které přímo ovlivňují práci bezpečnostních sborů a status cizinců na našem území.

2.3.1 Evropský rozměr: Od Dublinu k novému Paktu

Česká republika je jako členský stát EU vázána společnou azylovou a migrační politikou. Dlouholetým pilířem tohoto systému bylo tzv. Dublinské nařízení, které určovalo, který stát je zodpovědný za posouzení žádosti o azyl – zpravidla ten, do něhož migrant vstoupil jako první. Tento mechanismus, doplněný databází otisků prstů Eurodac (nařízení EP a Rady č. 603/2013), měl bránit sekundární migraci a fenoménu „refugee in orbit“.¹⁵

Migrační krize po roce 2015 však ukázala limity tohoto systému, kdy hraniční státy nebyly schopny nápor zvládat. Reakcí na dlouhodobou nefunkčnost stávajících pravidel se stal nový Pakt o migraci a azylu, schválený v květnu 2024. Tento soubor opatření zavádí princip povinné solidarity, sjednocuje azylové procedury a zavádí přísnější prověřování osob již na vnějších hranicích Unie.¹⁶ Pro policii to znamená nové nároky na identifikaci osob a sdílení dat v rámci schengenského prostoru.

2.3.2 Vnitrostátní právní úprava

V českém právním řádu je klíčová dualita zákonů, které rozlišují mezi cizinci s pobytoým oprávněním a žadateli o mezinárodní ochranu.

Základní normou pro vstup a pobyt cizinců je zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Tento zákon upravuje režim víz, dlouhodobých i trvalých pobytů a stanovuje povinnosti cizinců, včetně jejich registrace. Z hlediska represe je zásadní, že zákon definuje i podmínky pro správní vyhoštění v případě narušení veřejného pořádku.¹⁷

Pro osoby prchající před pronásledováním je určen zákon č. 325/1999 Sb., o azylu. Ten implementuje mezinárodní závazky, včetně Ženevské úmluvy, a definuje proces

¹⁵ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Dublinský systém* [online]. 2026. Dostupné z WWW: <https://mv.gov.cz/clanek/dublinsky-system.aspx>.

¹⁶ ZEMAN, D. *PŘEHLEDNĚ: Evropský pakt o migraci a azylu* [online]. 2024. Dostupné z WWW: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/svet/prehledne-evropsky-pakt-o-migraci-a-azylu-348056>.

¹⁷ Zákon č. 326/1999 Sb., *Zákon o pobytu cizinců na území České republiky*. In: *Sbírka zákonů ČR, částka 106/1999*.

udělování azylu a doplňkové ochrany. Žadatelé o azyl mají specifický právní status, který jim garantuje ochranu před navrácením do země původu (tzv. non-refoulement), což v praxi může komplikovat řešení trestné činnosti těchto osob, pokud by vyhoštění znamenalo ohrožení jejich života.¹⁸

Specifickou reakcí na válku na Ukrajině pak bylo přijetí souboru zákonů označovaných jako „Lex Ukrajina“ (zákon č. 65/2022 Sb. a násl.), které zavedly institut dočasné ochrany. Tento právní nástroj umožnil legální pobyt a přístup na trh práce statisícům uprchlíků mimo standardní a zdlouhavé azylové řízení, což mělo zásadní dopad na demografickou strukturu cizinců v ČR ve sledovaném období let 2022–2025.

2.4 Bezpečnostní aspekty migrace

Migrace, zejména v obdobích náhlých a masivních vln, s sebou přináší celou řadu výzev, které se bezprostředně dotýkají vnitřní bezpečnosti státu. Z pohledu kriminologie a policejní praxe je nezbytné vnímat migraci nikoliv pouze jako humanitární či demografický jev, ale jako proces, který může modifikovat kriminální prostředí v cílových i tranzitních zemích. Podle Scheinosta a kol. vyžaduje objektivní hodnocení těchto bezpečnostních rizik striktně odborný kriminologický přístup, který se dokáže oprostit od zjednodušujících společenských předsudků a zkoumá skutečné příčiny, strukturu i dynamiku trestné činnosti v širším kontextu sociálních změn.¹⁹

Mezi nejvýraznější bezpečnostní rizika spojená s migračními vlnami nepatří pouze přímý import kriminálních aktivit (např. terorismus, šíření drog či obchodování s lidmi), ale také hrozby sekundární povahy, zejména nárůst lokálního extremismu. Společenské krize často vedou k radikalizaci nálad ve většinové populaci a k posilování rasové nesnášenlivosti vůči minoritám, což klade zvýšené nároky na preventivní a monitorovací činnost bezpečnostních složek státu.²⁰

Zároveň je však nutné oddělit mediální či politický obraz bezpečnostních hrozeb od reálného stavu. Média hrají klíčovou roli v procesu tzv. nastolování agendy (agenda-setting) a selektivním důrazem na kriminální incidenty spojené s migranty mohou aktivně spoluvytvářet sociální reprezentaci cizinců jako primární bezpečnostní hrozby. Tento

¹⁸ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Obecný přehled předmětu úpravy zákona o azylu* [online]. 2026. Dostupné z WWW: <https://mv.gov.cz/clanek/obecnny-prehled-predmetu-upravy-zakona-o-azyly.aspx>.

¹⁹ SCHEINOST, M. *Kriminalita očima kriminologů*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2010. s 14-15. ISBN 978-80-7338-096-0.

²⁰ MAREŠ, M. *Terorismus v ČR*. Brno: Centrum strategických studií, 2005. s 45-66. ISBN 80-903-3338-9.

proces často vede k výrazné disproporci mezi reálnou mírou kriminality a jejím subjektivním vnímáním u většinové populace.²¹ Například Bezpečnostní informační služba (BIS) ve své Výroční zprávě z roku 2023 výslovně uvádí, že podle jejích zjištění nemají projevy nelegální migrace na území České republiky charakter zásadní bezpečnostní hrozby.²²

2.4.1 Kriminalita spojená s migrací a její specifika

Dopady migrace na kriminalitu v České republice nemají podobu plošné destabilizace veřejného pořádku, jakou můžeme pozorovat v některých západoevropských zemích. Česká republika se ve srovnání s některými státy západní Evropy nepotýká s fenoménem tzv. no-go zón nebo s výraznými problémy spojenými s integrací uprchlíků do izolovaných urbanistických ghett.

Struktura trestné činnosti páchané cizinci má v českém prostředí svá specifika. Z pohledu kriminologických teorií je často interpretována jako důsledek sociální dezorganizace a selhávání integračních mechanismů. Jak uvádí Kuchta a Válková, pokud jedinec postrádá pevné sociální vazby v cílové zemi a ocitá se v prostředí s omezenou sociální kontrolou, markantně se zvyšuje jeho náchylnost k uchylování se k neformálním nebo přímo nelegálním strategiím obživy. Kriminalita spojená s uprchlickou krizí tak u nás zahrnuje především méně závažné trestné činy, jako jsou drobné krádeže, podvody či práce na černo.²³ Velmi často se jedná o skutky zařazené do tzv. zbývající kriminality, kam spadá například řízení motorových vozidel pod vlivem alkoholu či návykových látek a nedbalostní dopravní nehody. Cizinci také dlouhodobě vykazují vyšší zastoupení u určitých druhů trestných činů, jako je padělání a pozměňování veřejných listin nebo nelegální překračování státní hranice.²⁴

2.4.2 Zranitelnost migrantů a organizovaný zločin

Při analýze bezpečnostních aspektů nelze opomenout fakt, že migranti nepředstavují pouze potenciální pachatele, ale velmi často i oběti trestné činnosti. Závažnější formy

²¹ JIRÁK, J. a B. KÖPPLOVÁ. *Média a společnost: [stručný úvod do studia médií a mediální komunikace]*. Praha: Portál, 2003. 47 s. ISBN 80-717-8697-7.

²² BEZPEČNOSTNÍ INFORMAČNÍ SLUŽBA. *Výroční zpráva 2023* [online]. 2023. Dostupné z WWW: <https://www.bis.cz/public/site/bis.cz/content/vyrocní-zpravy/2023-vz-cj.pdf>.

²³ KUČHTA, J. a H. VÁLKOVÁ. *Základy kriminologie a trestní politiky*. Beckovy mezioborové učebnice. Praha: C.H. Beck, 2005. s. 83. ISBN 80-717-9813-4.

²⁴ PROJEKT (DEZ)INFORMACE. *Ukrajinská uprchlická krize* [online]. 2024. Dostupné z WWW: <https://www.atlaspredsudku.cz/ukrajinska-uprchlicka-krize>.

kriminálního jednání namířeného proti cizincům zahrnují například obchod s lidmi nebo vykořisťování migrantů v šedé ekonomice.

Osoby prchající před válečnými konflikty nebo složitou ekonomickou situací se snadno stávají cílem nadnárodních zločineckých skupin. Jak uvádí Nožina (2003), mezinárodní organizovaný zločin působící na našem území velice pružně reaguje na globální geopolitické změny a cíleně využívá zranitelnosti právě těchto migrujících populací, z nichž generuje obrovské nezákonné zisky prostřednictvím převaděčství a následného vykořisťování.²⁵ Jak upozorňuje Cejp, organizovaný zločin operující v České republice se vyznačuje vysokou flexibilitou a schopností pohotově reagovat na nové „příležitosti na trhu“. Zločinecké sítě tak často profitují už ze samotné logistické podpory nelegálních přechodů hranic formou převaděčství a následně parazitují na zranitelnosti těchto osob.²⁶

V kontextu uprchlické vlny vyvolané válkou na Ukrajině české úřady upozornily například na případy kuplířství či podvodů s vízy. Neschopnost orientovat se v právním systému cizí země, jazyková bariéra a existenční nejistota vytvářejí podhoubí pro pracovní vykořisťování, nelegální ubytovací byznys a s ním spojenou sekundární kriminalitu. Z hlediska prevence a policejní praxe je proto klíčové přistupovat k bezpečnostním aspektům migrace komplexně. Nejde pouze o represivní opatření vůči pachatelům z řad cizinců, ale také o aktivní narušování struktur organizovaného zločinu, který na nelegální migraci a vykořisťování zranitelných osob parazituje.

2.5 Současná uprchlická krize v Evropské unii

Evropská unie se v současnosti vyrovnává s komplexními a vzájemně se prolínajícími migračními výzvami. Vedle dlouhodobých strukturálních příčin migrace, jako jsou přetrvávající konflikty a ekonomická nestabilita v zemích Blízkého východu a subsaharské Afriky, čelí Evropa od roku 2022 bezprecedentní situaci vyvolané ozbrojeným konfliktem na Ukrajině. Jak dokládají data Evropského parlamentu, počet žádostí o azyl a případů nelegálního překročení vnějších hranic vykazuje v posledních letech dynamické výkyvy. Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex) pravidelně monitoruje klíčové migrační trasy, mezi něž tradičně patří centrální a východní Středomoří, západní Balkán a nověji také východní pozemní hranice Unie. Z celkového

²⁵ NOŽINA, M. *Mezinárodní organizovaný zločin v České republice*. Praha: Themis, 2003. s. 11–12, 20–24. ISBN 80-731-2018-6.

²⁶ CEJP, M. a V. BALOUN. *Organizovaný zločin v České republice III. Studie*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2004. s. 71, 111. ISBN 80-733-8027-7.

pohledu tvoří významnou část příchozích nelegálních migrantů občané Sýrie, Afghánistánu či států severní a západní Afriky.²⁷

Zcela specifickou dimenzi současné migrační situace však představuje právě válka na Ukrajině. Tento konflikt vyvolal největší náhlý pohyb obyvatelstva na evropském kontinentu od druhé světové války. Reakcí Evropské unie byla okamžitá a bezprecedentní aktivace směrnice o dočasné ochraně. Tento legislativní nástroj umožnil milionům ukrajinských uprchlíků rychlý a zjednodušený přístup k legálnímu pobytu, trhu práce, zdravotní péči a vzdělávání v hostitelských státech, aniž by tito lidé museli procházet standardním a zdoluhavým azylovým řízením. Převážná většina těchto osob našla útočiště v geograficky a kulturně blízkých zemích, včetně Polska, Slovenska a České republiky.²⁸

Dlouhodobý tlak na přijímací infrastrukturu a nerovnoměrné zatížení jednotlivých členských států – zejména těch na vnějších hranicích schengenského prostoru (tzv. států první linie, jako jsou Itálie, Řecko či Španělsko) – vyvolaly nutnost komplexní reformy zastaralých evropských azylových pravidel, včetně nefunkčního Dublinského systému. Výsledkem zdoluhavých a politicky velmi komplikovaných vyjednávání bylo přijetí nového Paktu Evropské unie o migraci a azylu na jaře roku 2024. Tento rozsáhlý legislativní balíček přináší zásadní změny s cílem vytvořit spravedlivější, efektivnější a odolnější systém kontroly a solidarity.

Nová legislativa stojí na několika klíčových pilířích. Prvním z nich je zavedení principu povinné solidarity, který má zajistit flexibilní, avšak závazný mechanismus podpory pro státy čelící silnému migračnímu tlaku. Další opatření zahrnují zavedení přísnějšího, jednotného a rychlejšího prověřování (tzv. screeningu) osob přímo na vnějších hranicích Unie a sjednocení postupů azylového řízení. Velký důraz je kladen na zefektivnění návratové politiky pro osoby, které nesplňují zákonné podmínky pro udělení mezinárodní ochrany. Součástí reformy je rovněž rozsáhlá aktualizace a rozšíření biometrické databáze Eurodac, jež usnadní přesnou identifikaci migrantů a pomůže účinně předcházet tzv. sekundární migraci mezi jednotlivými členskými státy. Celý tento komplexní rámec

²⁷ FRONTEX. *EU external borders: irregular border crossings drop 43% in first 10 months of 2024* [online]. 2024. Dostupné z WWW: <https://www.frontex.europa.eu/media-centre/news/news-release/eu-external-borders-irregular-border-crossings-drop-43-in-first-10-months-of-2024-PnbwBc..>

²⁸ THE UN REFUGEE AGENCY. *Refugees from Ukraine recorded in Europe* [online]. 2024. Dostupné z WWW: <https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine>.

má Evropské unii umožnit lépe předvídat případné budoucí krize a koordinovaně na ně reagovat.²⁹

Tento celoevropský kontext a nově nastavené mechanismy tvoří nezbytný teoretický základ pro pochopení následných regionálních dopadů na bezpečnost. Právě rozdílný charakter migračních vln a měnící se legislativní přístup představují klíčové proměnné, na které bude přímo reagovat analytická část této práce.

2.6 Současná uprchlická situace v České republice

Demografická struktura České republiky prošla v posledních dvou dekádách bezprecedentní proměnou. Až do roku 2022 Česká republika nepatřila mezi významné cílové země uprchlíků; o mezinárodní ochranu zde dlouhodobě žádalo pouze kolem 1 500 osob ročně. V současnosti se však tento stav diametrálně liší. Podle oficiálních ročních statistik Ministerstva vnitra ČR za celý rok 2025 se celkový počet legálně pobývajících cizinců na našem území stabilizoval na hodnotě přesahující jeden milion osob, což představuje přibližně 10 % celkové populace státu.³⁰

Rozhodujícím faktorem této skokové demografické změny se stal válečný konflikt na Ukrajině po únoru 2022, v jehož důsledku zamířilo do České republiky přes půl milionu uprchlíků. Podle aktuálních dat z května 2026 jich v zemi zůstává přibližně 386 tisíc, což odpovídá 3,5 procentům obyvatelstva. Naprostá většina těchto uprchlíků obdržela status takzvané dočasné ochrany. S velkým odstupem za občany Ukrajiny tvoří další nejpočetnější komunity státní příslušníci Slovenska, Vietnamu a Ruské federace. Z geografického hlediska se cizinci dlouhodobě koncentrují primárně do Prahy a Středočeského kraje, avšak jejich přítomnost je již trvale a plošně zastoupena napříč všemi regiony, včetně Kraje Vysočina.³¹

Kromě legálně pobývajících cizinců řeší bezpečnostní sbory také problematiku nelegální migrace. V roce 2025 bylo na území ČR odhaleno celkem 10 438 cizinců při nelegálním pobytu. V drtivé většině případů se přitom nejedná o osoby, které by tajně a organizovaně překročily takzvanou zelenou hranici. Jedná se dominantně o cizince, kteří do České republiky vstoupili legálně, avšak následně překročili povolenou dobu pobytu. Tato

²⁹ EVROPSKÝ PARLAMENT. *Azyl a migrace v EU: fakta a čísla* [online]. 2025. Dostupné z WWW: <https://www.europarl.europa.eu/topics/cs/article/20170629STO78630/azyl-a-migrace-v-eu-fakta-a-cisla>.

³⁰ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Cizinci 3. zemí se zaevidovaným povoleným pobytem na území České republiky...* [online]. 2024. Dostupné z WWW: <https://www.mvcr.cz/clanek/cizinci-s-povolenym-pobytem.aspx>.

³¹ ČLOVĚK V TÍSNI. *Uprchlíci v číslech: jaká jsou nezkreslená fakta?* [online]. 2025. Dostupné z WWW: <https://www.clovekvtsni.cz/migracni-statistiky-4518gp>.

forma vnitrozemské nelegální migrace bývá velmi úzce provázána s nelegálním zaměstnáváním a šedou ekonomikou, což vytváří podhoubí pro sekundární kriminalitu.³²

Samostatnou a bezpečnostně vysoce rizikovou kategorií pak představuje tranzitní nelegální migrace. Česká republika, vzhledem ke své strategické poloze v centru Evropy, dlouhodobě slouží jako důležitý koridor pro nadnárodní kriminální sítě a převaděčské skupiny.³³ Tyto organizované struktury využívají českou dopravní infrastrukturu k přesunu nelegálních migrantů směrem do cílových zemí západní Evropy, především do Německa. Statistiky cizinecké policie za kompletní rok 2025 však evidují zásadní pokles těchto aktivit se záchytem pouhých 148 tranzitujících osob.³⁴ Tento trend je přímým důsledkem zintenzivnění mezinárodní policejní spolupráce, operativního nasazování namátkových kontrol na hranicích a narušování převaděčských sítí. Právě fenomén tranzitní migrace a na něj navázaná organizovaná kriminalita představuje relevantní proměnnou při zkoumání bezpečnostní situace v regionech prořatých klíčovými dopravními tepnami, jakou je dálnice D1 v Kraji Vysočina.

Lze shrnout, že demografická transformace spojená s příchodem statisíců osob s dočasnou ochranou zcela změnila strukturu cizinecké populace v ČR. Tyto demografické změny představují naprosto klíčový faktor pro správnou interpretaci vývoje cizinecké kriminality ve sledovaném období, čemuž se bude detailně věnovat navazující výzkumná část.

³² POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Vývoj nelegální migrace v roce 2025* [online]. 2025. Dostupné z WWW: <https://policie.gov.cz/clanek/vyvoj-nelegalni-migrace-v-roce-2025.aspx>.

³³ ŠMÍD, T. a P. KUPKA. Český organizovaný zločin. od vyděračů ke korupčním sítím. Monografie. Brno: Masarykova univerzita, 2011. s.48. ISBN 978-80-210-5618-3.

³⁴ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Vývoj nelegální migrace v roce 2025* [online]. 2025. Dostupné z WWW: <https://policie.gov.cz/clanek/vyvoj-nelegalni-migrace-v-roce-2025.aspx>.

3 Výzkumná část

Teoretická část práce definovala základní pojmy, historický a právní kontext migrace a zmapovala současnou situaci v České republice i v Kraji Vysočina. Cílem praktické části je tyto teoretické poznatky aplikovat na reálná data a zjistit, jaký reálný vliv má uprchlická krize a s ní spojená migrační vlna na bezpečnostní situaci v Kraji Vysočina v letech 2016 až 2025.

K dosažení tohoto cíle byl zvolen kvantitativní výzkum, v jehož rámci je provedena analýza oficiálních statistických dat Policie České republiky. Výzkum se neomezuje pouze na sledování absolutních hodnot, ale využívá výpočtu indexů kriminality a benchmarkingu se sousedními regiony k získání objektivního obrazu o kriminální zátěži ve zkoumané oblasti.

3.1 Specifika Kraje Vysočina

Kraj Vysočina se nachází ve střední části České republiky. Hraničí s Jihočeským, Středočeským, Pardubickým a Jihomoravským krajem. Spolu s Prahou a Středočeským krajem patří mezi tři kraje vnitrozemského charakteru, jejichž hranice nesousedí se státní hranicí ČR. S rozlohou 6 795,7 km² patří Kraj Vysočina mezi nadprůměrně velké kraje, přičemž pouze čtyři kraje v ČR mají větší územní rozlohu.³⁵

3.1.1 Infrastruktura

Socioekonomický profil Kraje Vysočina je determinován jeho polohou na styku dvou historických zemí a existencí klíčové dopravní tepny dálnice D1. Tato infrastrukturní specifika sice podporují ekonomický rozvoj, ale zároveň z regionu vytvářejí významný tranzitní koridor, který zásadně ovlivňuje prostorovou mobilitu osob i strukturu kriminálních aktivit spojených s mezinárodní dopravou.³⁶ Další významnou trasou je silnice I/38, historická spojnice mezi Prahou a Vídní. Do evropské silniční sítě patří také silnice I/34 v úseku Jindřichův Hradec – Humpolec, která propojuje jižní a východní Čechy. V oblasti železniční dopravy jsou nejvýznamnější tratě č. 230 a 250, spojující Prahu, Kolín, Havlíčkův Brod a Brno.³⁷

³⁵ KRAJ VYSOČINA. *Profil kraje Vysočina* [online]. 2025. Dostupné z WWW: <https://samosprava.kr-vysocina.cz/priloha/download/ZK-07-2025-51pr01.pdf>.

³⁶ TOUŠEK, V., KUNC, J. a J. VYSTOUPIL. *Ekonomická a sociální geografie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-114-4.

³⁷ KRAJ VYSOČINA. *Profil kraje Vysočina* [online]. 2025. Dostupné z WWW: <https://samosprava.kr-vysocina.cz/priloha/download/ZK-07-2025-51pr01.pdf>.

3.1.2 Obyvatelstvo

Kraj Vysočina se s celkovým počtem 517 647 obyvatel (stav k 31. 12. 2024) řadí ke třem populačně nejmenším krajům České republiky. Zatímco obyvatelstvo regionu tvoří přibližně dvacetinu celkové populace státu, rozloha kraje pokrývá 8,6 % území ČR. Tento nepoměr se odráží ve velmi nízké hustotě zalidnění; na 1 km² zde připadá pouze 76,2 obyvatel (oproti celorepublikovému průměru 138,3 obyvatel), což představuje po Jihočeském kraji druhou nejnižší hodnotu v České republice. Z hlediska dlouhodobého demografického vývoje zaznamenával Kraj Vysočina od roku 2008 poměrně významný pokles počtu obyvatel, který trval až do roku 2021. Změna tohoto trendu a skokový nárůst od roku 2022 přímo souvisí s pobytem cizinců se statutem dočasné právní ochrany, kteří se dle oficiálních statistik započítávají do celkového počtu obyvatel. Sídlní struktura kraje zůstává velmi rozdrobená a je charakteristická vysokým podílem populačně malých obcí do 200 obyvatel.³⁸

3.1.3 Cizinci v Kraji Vysočina

V Kraji Vysočina žilo ke konci roku 2025 celkem 31 448 cizinců. Oproti předchozímu roku se jedná o mírný nárůst o 125 osob (+ 0,4 %). V regionálním srovnání představuje Vysočina region s třetím nejnižším počtem cizinců, přičemž nižší absolutní počty vykazují pouze kraje Olomoucký a Zlínský. Podíl cizinců na celkovém počtu obyvatel kraje dosáhl hodnoty 6,1 %, což znamená nepatrný meziroční nárůst o 0,1 procentního bodu. Tento podíl je čtvrtý nejnižší v mezikrajském srovnání a zůstává výrazně pod celorepublikovým průměrem, který činí 10,4 %.

Z demografického hlediska se po výkyvu způsobeném příchodem převážně ženských válečných uprchlíků v roce 2022 situace vrátila k dřívějšímu trendu. Ke konci roku 2025 dominovali mezi cizinci v kraji opět muži, kterých zde žilo 16 845 (53,6 %), zatímco žen bylo 14 603 (46,4 %). Tato převaha mužů se projevuje ve všech okresech kraje, nejvýrazněji však na Pelhřimovsku a Třebíčsku.

Z hlediska státního občanství představují zhruba dvě třetiny (67,3 %) všech cizinců v kraji občané Ukrajiny. Druhou nejčetnější skupinou jsou občané Slovenska (7,8 %) a třetí státní příslušníci Vietnamu (4,0 %). Hranici tisíce osob překonal v roce 2025 také počet občanů Mongolska, kteří zároveň představují třetí nejrychleji rostoucí komunitu cizinců v

³⁸ KRAJ VYSOČINA. *Profil kraje Vysočina* [online]. 2025. Dostupné z WWW: <https://samosprava.kr-vysocina.cz/priloha/download/ZK-07-2025-51pr01.pdf>.

kraji. Skupiny v řádech stovek osob pak tvoří příslušníci Rumunska, Bulharska, Maďarska, Srbska, Moldavska a Polska.

Rozmístění cizinců na území Kraje Vysočina je značně nerovnoměrné:

- Více než třetina (10 647 osob) žila v okrese Jihlava, přestože zde byl zaznamenán nejvýraznější meziroční pokles počtu cizinců o 6,4 %.
- Pětina cizinců (6 299 osob) se usídlila v okrese Pelhřimov.
- Na okres Havlíčkův Brod připadá 17,0 % (5 331 osob), přičemž i zde došlo k mírnému úbytku.
- V okrese Žďár nad Sázavou žije 15,5 % cizinců (4 878 osob) s meziročním nárůstem o 6,7 %.
- Nejnižší podíl, necelých 14 % (4 293 osob), spadá pod okres Třebíč, který však zaznamenal největší relativní přírůstek o 10,8 %.

Významnou roli hrají cizinci také na regionálním trhu práce. Ke konci roku 2024 bylo v Kraji Vysočina evidováno téměř 23 tisíc zaměstnaných cizinců (meziroční nárůst o 2,0 %), z nichž většina působila v postavení zaměstnanců. Cizinců s platným živnostenským oprávněním bylo 2 206, přičemž nejvíce jich působilo na Jihlavsku.³⁹

V roce 2025 řešila cizinecká policie v Kraji Vysočina celkem 318 případů neoprávněného pobytu cizinců, což ve srovnání s rokem 2024 představuje nárůst o 37 %. Z hlediska struktury porušení zákona se jednalo převážně o osoby pobývající na území bez platného povolení k pobytu či víza, případně o cizince vykonávající výdělečnou činnost bez příslušného pracovního oprávnění. Naopak v oblasti nelegální tranzitní migrace byl v kraji zaznamenán pouze jediný případ. Tento stav tak plně koresponduje s celorepublikovým trendem výrazného poklesu tranzitní migrace přes území České republiky.⁴⁰

³⁹ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Cizinci v Kraji Vysočina v roce 2025* [online]. 2026. Dostupné z WWW: <https://csu.gov.cz/vys/cizinci-v-kraji-vysocina-v-roce-2025>.

⁴⁰ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2025* [online]. 2025. Dostupné z WWW: <https://policie.gov.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2025.aspx>.

3.1.4 Bezpečnostní situace

Kriminalita v Kraji Vysočina patří v mezikrajském srovnání dlouhodobě k těm vůbec nejnižším v České republice, a to jak v absolutním počtu registrovaných trestných činů, tak i po přepočtu na obyvatele. Z celkového objemu trestné činnosti v Česku připadají na Kraj Vysočina pouze 3 %.

V roce 2025 bylo na území kraje zjištěno celkem 5 148 trestných činů, což představuje nepatrný meziroční pokles o 12 případů (-0,2 %). Na 1 000 obyvatel zde připadalo 10 trestných činů, což se nachází výrazně pod celostátním průměrem, který činil 15,6 případů. Úspěšnost Policie ČR při objasňování trestné činnosti dosáhla na Vysočině v roce 2025 celkových 54 % (2 779 objasněných případů).

Z hlediska klasifikace tvořila absolutní většinu případů obecná kriminalita, u které bylo registrováno 3 938 skutků (76,5 % z celkové kriminality). Do oblasti hospodářské kriminality spadalo 434 trestných činů (8,4 %) a takzvaná zbývající kriminalita tvořila 775 případů (15,1 %).

Uvnitř samotné obecné kriminality lze v posledních letech sledovat dva protichůdné trendy:

Majetková kriminalita vykazuje dlouhodobější pokles. V roce 2025 bylo zaznamenáno 2 226 majetkových deliktů (meziroční pokles o 3,3 %). Z toho bylo 416 krádeží vloupáním (pokles o 18,9 %) a 602 krádeží prostých (pokles o 10 %). U vloupání do bytů a rodinných domů (65 případů) se kraj přiblížil ke svým historickým minimům.

Násilná a mravnostní kriminalita naopak vykazuje mírně rostoucí tendenci. Policie šetřila 613 násilných trestných činů (nárůst o 5,1 %), 151 mravnostních deliktů (nárůst o 4,1 %) a 948 trestných činů ostatních. V kraji se odehrálo 32 loupeží. U vůbec nejzávažnějšího trestného činu – vraždy – evidovali kriminalisté 4 oběti (meziročně o 5 méně, všechny případy se podařilo objasnit). V případě znásilnění (25 případů) zaznamenal kraj meziroční pokles a patří v tomto ohledu k nejbezpečnějším v republice.

Bezpečnostní situace není v rámci kraje rozložena rovnoměrně. Nejsložitější situace je v okrese Jihlava, kde bylo registrováno nejvíce trestných činů jak absolutně (1 501), tak v přepočtu na obyvatele (12,8 činů na 1 000 obyvatel). Jihlavsko zároveň vykazuje nejvyšší počty u závažné trestné činnosti, včetně vražd (3 případy), znásilnění, loupeží a vloupání. Na opačném konci spektra se nachází okres Žďár nad Sázavou, který má v přepočtu na

obyvatele kriminalitu nejnižší (7,6 případů na 1 000 obyvatel), a okres Pelhřimov, který eviduje nejméně případů v absolutních číslech (746 trestných činů).⁴¹

3.2 Specifika Jihočeského kraje

Jihočeský kraj se nachází na jihu České republiky. Sousedí s Plzeňským, Středočeským, Krajem Vysočina a Jihomoravským krajem. Podstatnou část hranice Jihočeského kraje tvoří státní hranice s Rakouskem a Německem, což mu dává na rozdíl od Vysočiny výrazný příhraniční charakter. S rozlohou 10 058 km² se kraj podílí necelými 13 % na celkové ploše Česka.⁴²

3.2.1 Infrastruktura

V kraji je zaznamenávána stále se zvyšující intenzita dopravy, zejména silniční. V železniční dopravě vede přes jeho území postupně modernizovaný IV. tranzitní koridor z Německa do Rakouska (přes Tábor, České Budějovice a Horní Dvořiště) a jsou zde i další důležité uzly. Silniční síť zajišťuje dostatečnou základní dopravní dostupnost sídel, území kraje však v současné době není napojeno na republikovou dálniční síť, což představuje zásadní rozdíl oproti tranzitnímu dálničnímu tahu D1 na Vysočině.⁴³

3.2.2 Obyvatelstvo

Jihočeský kraj je krajem s nejmenší hustotou zalidnění z celého Česka. K 31. 12. 2024 zde žilo 653 227 obyvatel, přičemž hustota zalidnění dosahovala pouze 64,9 obyvatel na 1 km² (celorepublikový průměr činil 138,3 obyvatel). Největší hustotu zalidnění má okres České Budějovice, kde žije více než 30 % obyvatel kraje. Dalšími velkými městy jsou Tábor, Písek, Strakonice a Jindřichův Hradec, přičemž v těchto pěti městech žije téměř třetina Jihočechů. Naproti tomu nejmenší obce do 200 obyvatel představují zhruba 36 % z celkového počtu obcí. Obyvatelstvo kraje je ve srovnání s celým Českem nepatrně starší.⁴⁴

⁴¹ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Kriminalita na Vysočině v roce 2025* [online]. 2026. Dostupné z WWW: <https://csu.gov.cz/vys/kriminalita-na-vysocine-v-roce-2025>.

⁴² ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *STATISTICKÁ ROČENKA JIHOČESKÉHO KRAJE* [online]. 2025. Dostupné z WWW: <https://csu.gov.cz/docs/107508/dbe8c7f0-789a-cea0-0534-0478a4365e2c/33010525.pdf>.

⁴³ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *STATISTICKÁ ROČENKA JIHOČESKÉHO KRAJE* [online]. 2025. Dostupné z WWW: <https://csu.gov.cz/docs/107508/dbe8c7f0-789a-cea0-0534-0478a4365e2c/33010525.pdf>.

⁴⁴ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *STATISTICKÁ ROČENKA JIHOČESKÉHO KRAJE* [online]. 2025. Dostupné z WWW: <https://csu.gov.cz/docs/107508/dbe8c7f0-789a-cea0-0534-0478a4365e2c/33010525.pdf>.

3.2.3 Cizinci v Jihočeském kraji

K 31. 12. 2024 bylo v Jihočeském kraji evidováno celkem 44 946 cizinců, včetně osob s mezinárodní ochranou. To představuje zhruba 6,8% podíl na celkové populaci kraje. Z hlediska státního občanství měli největší zastoupení občané Ukrajiny (26 579 osob), s velkým odstupem následování občany Slovenska (4 075 osob) a Vietnamu (3 566 osob). Největší koncentrace cizinců se nachází v okrese České Budějovice, kde jich žije 14 562, naopak nejméně (3 248) jich pobývá v okrese Prachatice.⁴⁵

3.2.4 Bezpečnostní situace

V roce 2024 bylo v Jihočeském kraji registrováno celkem 8 111 trestných činů. Po přepočtu na 1 000 obyvatel zde bylo registrováno 12,4 trestných činů, což je pod celostátním průměrem, který činí 15,9 případů na 1 000 obyvatel. Podíl kraje na celkové kriminalitě v Česku tvoří přibližně 4,7 %. Dále zde policie řešila 4 802 dopravních nehod, tedy 7,4 na 1 000 obyvatel. Bezpečnostní situace je tak v mezikrajském srovnání dlouhodobě hodnocena příznivě, ačkoliv absolutní počty deliktů jsou vzhledem k vyšší populaci vyšší než v Kraji Vysočina.⁴⁶

3.3 Specifika Pardubického kraje

Pardubický kraj leží ve východní části Čech a zasahuje i na severozápadní okraj historického území Moravy. Sousedí s kraji Středočeským, Královéhradeckým, Olomouckým, Jihomoravským a s Krajem Vysočina, na severovýchodě pak sdílí krátkou státní hranici s Polskem. Svou rozlohou 4 519 km² patří k menším krajům a pokrývá necelých 6 % území České republiky.⁴⁷

3.3.1 Infrastruktura

Z dopravního hlediska těží kraj ze své velmi výhodné polohy. Zásadní roli zde hraje železnice, neboť krajem prochází mezinárodní železniční koridor spojující Berlín, Prahu, Brno a Vídeň, přičemž města Pardubice a Česká Třebová fungují jako klíčové železniční uzly. Co se týče silniční sítě, největší tranzitní zátěž nese silnice I/35, která protíná území

⁴⁵ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *STATISTICKÁ ROČENKA JIHOČESKÉHO KRAJE* [online]. 2025. Dostupné z WWW: <https://csu.gov.cz/docs/107508/dbe8c7f0-789a-cea0-0534-0478a4365e2c/33010525.pdf>.

⁴⁶ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *STATISTICKÁ ROČENKA JIHOČESKÉHO KRAJE* [online]. 2025. Dostupné z WWW: <https://csu.gov.cz/docs/107508/dbe8c7f0-789a-cea0-0534-0478a4365e2c/33010525.pdf>.

⁴⁷ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *STATISTICKÁ ROČENKA JIHOČESKÉHO KRAJE* [online]. 2025. Dostupné z WWW: <https://csu.gov.cz/docs/107508/dbe8c7f0-789a-cea0-0534-0478a4365e2c/33010525.pdf>.

od jihovýchodu na severozápad. Dálniční síť je zde zatím zastoupena jen kratšími úseky dálnic D11 a D35. Specifikem regionu je rovněž mezinárodní letiště v Pardubicích, jež slouží civilním i vojenským účelům, a také částečně splavný úsek řeky Labe.⁴⁸

3.3.2 Obyvatelstvo

K 31. prosinci 2024 žilo v Pardubickém kraji 530 469 obyvatel, což odpovídá zhruba 4,9 % celkové populace Česka. Hustota zalidnění dosahuje hodnoty 117,4 obyvatele na 1 km², čímž se kraj řadí mezi průměrně zalidněné regiony (celorepublikový průměr činil 138,3 obyvatele). Správně se kraj dělí na čtyři okresy (Pardubice, Chrudim, Svitavy a Ústí nad Orlicí) a vyznačuje se poměrně roztržštěnou sídelní strukturou s velkým množstvím malých obcí. Více než třetina obyvatel (36,6 %) však žije ve větších městech nad deset tisíc obyvatel, přičemž nejlidnatější je krajská metropole Pardubice.⁴⁹

3.3.3 Cizinci v Pardubickém kraji

Ke konci roku 2024 evidovaly úřady v Pardubickém kraji celkem 39 994 cizinců, a to včetně osob pod mezinárodní ochranou. Jednoznačně nejpočetnější skupinu tvořili státní příslušníci Ukrajiny (25 530 osob), s velkým odstupem následováni občany Slovenska (3 828 osob), Vietnamu (1 800 osob), Rumunska a Mongolska. Velká část těchto cizinců sem směřuje za prací do místních podniků, jelikož zpracovatelský průmysl představuje hlavní pilíř krajské ekonomiky. Značná koncentrace cizinců je hlášena především v průmyslově silném okrese Pardubice.⁵⁰

3.3.4 Bezpečnostní situace

Pardubický kraj se může dlouhodobě pyšnit vůbec nejlepší bezpečnostní situací v zemi. V roce 2024 zde bylo registrováno celkem 5 238 trestných činů. V přepočtu na 1 000 obyvatel to znamená pouze 9,9 trestných činů, což představuje v mezikrajském srovnání absolutně nejnižší úroveň kriminality v rámci celé České republiky (celostátní průměr byl

⁴⁸ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *STATISTICKÁ ROČENKA PARDUBICKÉHO KRAJE* [online]. 2025. Dostupné z WWW: <https://csu.gov.cz/docs/107508/efe3081a-752c-9c0d-a1d1-d02ede005dc4/33009225.pdf>.

⁴⁹ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *STATISTICKÁ ROČENKA PARDUBICKÉHO KRAJE* [online]. 2025. Dostupné z WWW: <https://csu.gov.cz/docs/107508/efe3081a-752c-9c0d-a1d1-d02ede005dc4/33009225.pdf>.

⁵⁰ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *STATISTICKÁ ROČENKA PARDUBICKÉHO KRAJE* [online]. 2025. Dostupné z WWW: <https://csu.gov.cz/docs/107508/efe3081a-752c-9c0d-a1d1-d02ede005dc4/33009225.pdf>.

15,9 deliktů na 1 000 obyvatel). Kromě trestné činnosti řešila policie na území kraje také necelé čtyři tisíce dopravních nehod.⁵¹

3.4 Specifika Zlínského kraje

Zlínský kraj se nachází na východě České republiky. Jeho východní okraj tvoří státní hranici se Slovenskem, konkrétně s Trenčínským a Žilinským krajem. Na jihozápadě sousedí s krajem Jihomoravským, na severozápadě s Olomouckým a v severní části s krajem Moravskoslezským. Území kraje má značně členitý a kopcovitý charakter s vysokým podílem horských oblastí, jako jsou Beskydy či Bílé Karpaty, což historicky i současně ovlivňuje směr migračních proudů a ekonomický rozvoj. S rozlohou 3 963 km² je čtvrtým nejmenším krajem v republice a územně se člení na celkem 307 obcí.

3.4.1 Infrastruktura

Dopravní infrastruktura Zlínského kraje je silně determinována jeho hornatým reliéfem a polohou na východním okraji republiky. Chybí zde komplexně dokončená dálniční síť, která by region napojila na centrální tahy z obou směrů, což představuje podstatný rozdíl oproti masivnímu dálničnímu tahu D1 na Vysočině. Zásadní roli pro tranzit hrají spíše silnice I. třídy, zejména tah I/50, který zajišťuje důležité mezinárodní spojení se Slovenskem, a silnice I/55 spojující region s Jihomoravským a Olomouckým krajem. Železniční doprava se opírá o klíčový koridor procházející uzlem v Otrokovicích.⁵²

3.4.2 Obyvatelstvo

Ke konci roku 2024 žilo ve Zlínském kraji 578 998 obyvatel. V porovnání s předchozími kraji, jako je Jihočeský nebo Vysočina, se Zlínský kraj vyznačuje nadprůměrnou hustotou zalidnění, která dosahuje 146 obyvatel na 1 km² a převyšuje tak celorepublikový průměr. Obyvatelstvo je koncentrováno především do údolí řek a průmyslových center. Nejvyšší zalidněnost vykazuje okres Zlín (184 obyvatel/km²), zatímco nejnižší hodnoty má hornatý okres Vsetín (125 obyvatel/km²). Specifikem regionu je těsné propojení moderních průmyslových aglomerací s odlehlejšími horskými sídly s tradičním venkovským charakterem.⁵³

⁵¹ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *STATISTICKÁ ROČENKA PARDUBICKÉHO KRAJE* [online]. 2025. Dostupné z WWW: <https://csu.gov.cz/docs/107508/efe3081a-752c-9c0d-a1d1-d02ede005dc4/33009225.pdf>.

⁵² ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Charakteristika kraje* [online]. 2025. Dostupné z WWW: https://csu.gov.cz/zlk/charakteristika_kraje.

⁵³ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Charakteristika kraje* [online]. 2025. Dostupné z WWW: https://csu.gov.cz/zlk/charakteristika_kraje.

3.4.3 Cizinci ve Zlínském kraji

Zlínský kraj se z hlediska přítomnosti cizinců dlouhodobě řadí k regionům s vůbec nejnižším podílem zahraničních rezidentů v Česku. Koncem roku 2024 zde pobývalo 26 162 cizinců, což představuje pouhých 4,5 % z celkové populace kraje – třetí nejnižší podíl v republice. Naprosto dominantní skupinou jsou zde občané Ukrajiny, za kterými se značným odstupem následují občané Slovenska, s nimiž kraj sdílí hranici a velmi úzké kulturně-ekonomické vazby. Dalšími častěji zastoupenými národnostmi jsou Vietnamci a Mongolové. Koncentrace cizinců je nejvyšší v průmyslových zónách na Vsetínsku a Zlínsku, kam směřují převážně za prací.⁵⁴

3.4.4 Bezpečnostní situace

Zlínský kraj se v dlouhodobém měřítku profiluje jako jeden z nejbezpečnějších regionů v České republice. V roce 2025 zde Policie ČR evidovala mírně přes 6 100 trestných činů, což v relativním vyjádření představuje přibližně 10,5 skutku na 1 000 obyvatel. Tato hodnota se nachází hluboko pod celostátním průměrem. Kriminogenní faktory jsou zde tlumeny tradičním charakterem osídlení, silnými sociálními vazbami v menších obcích a absencí rozsáhlých sociálně vyloučených lokalit. Výrazným pozitivem regionu je také vysoká objasněnost trestné činnosti, která se stabilně pohybuje nad hranicí 57 %, čímž se zdejší krajské ředitelství policie řadí k nejúspěšnějším v České republice.⁵⁵

3.5 Výzkumné otázky a hypotézy

Pro účely kvantitativního výzkumu byly kromě hlavní výzkumné otázky (Jaký má vliv uprchlická krize na kriminalitu v Kraji Vysočina?) stanoveny následující odborné předpoklady ve formě ověřitelných hypotéz, které budou na základě sebraných dat v závěru diskuse potvrzeny, nebo vyvráceny:

H1: Nárůst počtu registrovaných uprchlíků z Ukrajiny v Kraji Vysočina po roce 2022 je spojen s nárůstem celkového počtu trestných činů spáchaných cizinci.

H2: Zavedení specifického Indexu kriminality cizinců (přepočteného na 10 000 registrovaných cizinců) prokáže, že kriminální zátěž této skupiny v Kraji Vysočina po roce 2022 nestoupala přímo úměrně s nárůstem jejího absolutního počtu.

⁵⁴ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Charakteristika kraje* [online]. 2025. Dostupné z WWW: https://csu.gov.cz/zlk/charakteristika_kraje.

⁵⁵ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2025* [online]. 2025. Dostupné z WWW: <https://policie.gov.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2025.aspx>.

H3: Cizinci se v Kraji Vysočina podílejí ve větší míře na majetkové a zbývajících kriminalitě (zejména v souvislosti s dopravou na dálnici D1 a průmyslovými zónami) než na celkové vnitřní struktuře násilné kriminality.

3.6 Vymezení základních pojmů ve statistikách Policie ČR

Pro přesnou interpretaci kvantitativních dat je nezbytné definovat, jakým způsobem jsou klíčové pojmy evidovány v Evidenčně-statistickém systému kriminality (ESSK) Policie České republiky. Z policejní praxe vyplývají terminologické rozdíly, které mohou při neodborném výkladu zkreslit data.

Cizinec: Z hlediska policejních statistik je jako cizinec evidována každá osoba, která nemá státní občanství České republiky, a to bez ohledu na to, zda se na území státu zdržuje legálně či nelegálně, dlouhodobě či pouze tranzituje. Tento údaj se zjišťuje z dokladů totožnosti při prověřování pachatele.

Uprchlík / Osoba s dočasnou ochranou: Policejní statistiky kriminality primárně netřídí pachatele podle typu pobytového oprávnění (např. azylant, držitel dočasné ochrany, turista, pracovník s vízem). Zvýšenou kriminalitu konkrétní národnosti v daném období (např. Ukrajinců po roce 2022) lze tedy interpretovat jako důsledek uprchlické krize pouze na základě souběžných demografických dat Ministerstva vnitra, nikoliv na základě specifické „uprchlické“ kolonky v trestní statistice.

3.7 Metodika sběru dat a výpočet Indexu kriminality

Základním analytickým nástrojem tohoto výzkumu je porovnání celkového vývoje kriminality s vývojem trestné činnosti cizinců. Pouhé operování s absolutními čísly by však v kontextu masivního přílivu osob po roce 2022 vedlo ke zkresleným závěrům. Je logickým statistickým jevem, že se skokovým navýšením celkové populace v regionu absolutní počet trestných činů stoupne. Z tohoto důvodu je v práci uplatněno „očišťení“ dat pomocí výpočtu Indexu kriminality. Tento ukazatel vyjadřuje kriminální zátěž přepočtenou na standardní počet 10 000 obyvatel, což umožňuje objektivní benchmarking mezi různě lidnatými skupinami obyvatelstva a různými kraji. Pro komparaci jsou v analytické části aplikovány dva základní výpočty:

Výpočet Indexů kriminality (přepočet na 10 000 obyvatel)

$$\text{Index kriminality cizinců} = \frac{\text{Počet trestných činů spáchaných cizinci v daném roce}}{\text{Celkový počet cizinců v kraji v daném roce}} \times 10\,000$$

$$\text{Index celkové kriminality} = \frac{\text{Celkový počet trestných činů v kraji v daném roce}}{\text{Celkový počet všech obyvatel kraje v daném roce}} \times 10\,000$$

Porovnání těchto dvou indexů v grafickém vyjádření poskytne vědecky podložený výsledek o reálném dopadu migrační vlny na bezpečnostní situaci na obyvatele. Interpretace dat bude navíc zohledňovat regionální specifika Kraje Vysočina, zejména koncentraci osob do průmyslových zón s ubytovnými dělníky a vliv tranzitní kriminality na dálničním tahu D1.

Pro zajištění maximální metodologické přesnosti a srovnatelnosti relativních ukazatelů byla demografická data (celkový počet obyvatel a celkový počet registrovaných cizinců v jednotlivých krajích k 31. 12. daného roku) čerpána výhradně z oficiální Veřejné databáze Českého statistického úřadu (VDB ČSÚ). Tímto krokem bylo zajištěno, že vypočtené indexy kriminality reflektují reálné a zpětně revidované stavy populace, včetně promítnutí výsledků Sčítání lidu, domů a bytů (SLDB).

Samotná statistická data o trestné činnosti byla získána ze Statistických přehledů kriminality Policie České republiky. Původním záměrem této práce bylo sledovat data od začátku migrační krize v roce 2014, to však nebylo možné, jelikož až počátkem roku 2016 přistoupila Policie ČR k rekonstrukci Evidenčně-statistického systému kriminality (ESSK). Teprve od této změny lze v policejních statistikách přesně sledovat kriminalitu cizinců. Analytická časová řada byla proto stanovena jako ucelená a souvislá dekáda pokrývající roky 2016 až 2025, což poskytuje dostatečně robustní datový vzorek pro zachycení trendů před, během i po eskalaci migrační vlny. Ze získaných dat byly pomocí softwaru Microsoft Excel sestaveny tabulky a spojnicové grafy, které vizualizují vývoj sledovaných parametrů.

Pro zajištění vysoké validity výsledků je nutné kriticky reflektovat limitující faktory tohoto kvantitativního šetření. Prvním limitem je existence latentní kriminality. Zahrnuty byly pouze skutky, které Policie ČR oficiálně zaregistrovala a objasnila. Druhý významný limit představuje samotná metodika Policie ČR (ESSK), která sčítá pachatele výhradně

pod hlavičkou „cizinec“. Systém striktně nerozlišuje, zda se jednalo o turistu, osobu na tranzitu, agenturního zaměstnance, či osobu s dočasnou ochranou. Očištění dat prostřednictvím výpočtu Indexu kriminality však dopad těchto limitů částečně zmírňuje a umožňuje formulovat objektivní závěry.

3.7.1 Specifika vykazování v Evidenčně-statistickém systému kriminality

Při kvantitativní analýze dat o kriminalitě je nutné reflektovat metodologické změny a definice zavedené Policií České republiky. Počátkem roku 2016 přistoupila Policie ČR k celkové rekonstrukci Evidenčně-statistického systému kriminality (ESSK), v rámci níž došlo k přeprogramování softwaru a přehodnocení zastaralých výpočetních algoritmů.

Zásadní změnou, která umožňuje přesnější interpretaci dat v této práci, je úprava vykazování skutků spáchaných specifickými skupinami pachatelů (včetně cizinců). Pro správné pochopení prezentovaných dat jsou klíčové následující policejní definice:

- **Registrovaný skutek:** Trestný čin, u kterého bylo zahájeno trestní řízení ve sledovaném období (roce), přičemž může být dosud neukončen, nebo již ukončen určitými způsoby.
- **Objasněný skutek:** Skutek, u něhož spadá datum zahájení trestního řízení i datum jeho objasnění do stejného sledovaného období (od 1. 1. předmětného roku). Jedná se o přímý podíl z nově registrovaných případů.
- **Dodatečně objasněný skutek:** Skutek, u kterého bylo trestní řízení zahájeno v minulosti (před 1. 1. předmětného roku), avšak k jeho objasnění došlo až ve sledovaném roce.
- **Objasněné skutky celkem:** Součet aktuálně objasněných a dodatečně objasněných skutků.

Tato bakalářská práce při zkoumání kriminální zátěže cizinců pracuje primárně se statistickou kategorií nově objasněných skutků v daném roce (metodika: *registrované skutky za sledované období, z toho objasněno, z toho spácháno cizinci*).

Tento analytický přístup byl zvolen záměrně, neboť na rozdíl od starší metodiky (která zahrnovala dodatečně objasněné „pomníčky“ z předchozích let) umožňuje zkoumat reálnou bezpečnostní dynamiku a kriminální aktivitu cizinců výhradně v kontextu demografické situace konkrétního sledovaného roku. Zajišťuje se tím, že do výkyvů

(např. v krizovém roce 2022) nejsou započítávány trestné činy z minulosti, což výrazně zvyšuje validitu zjištěných trendů.

3.8 Výsledky

Tato kapitola prezentuje výsledky provedené kvantitativní analýzy. V první části je detailně rozebrán vývoj kriminální zátěže primárně zkoumaného Kraje Vysočina. Na tento základ následně navazuje datová komparace s vybranými regiony obdobného socioekonomického profilu a závěrečný benchmarking, který slouží k ověření stanovených hypotéz.

3.8.1 Vývoj kriminální zátěže v Kraji Vysočina

Pouhá interpretace absolutních čísel neposkytuje přesný obraz o skutečné kriminální zátěži spojené s migrační vlnou, neboť nebere v potaz skokový nárůst cílové skupiny obyvatelstva. Z tohoto důvodu byl aplikován výpočet Indexu kriminality, který poměří počet objasněných skutků k demografickému stavu, převedený na standardizovanou hodnotu 10 000 osob.

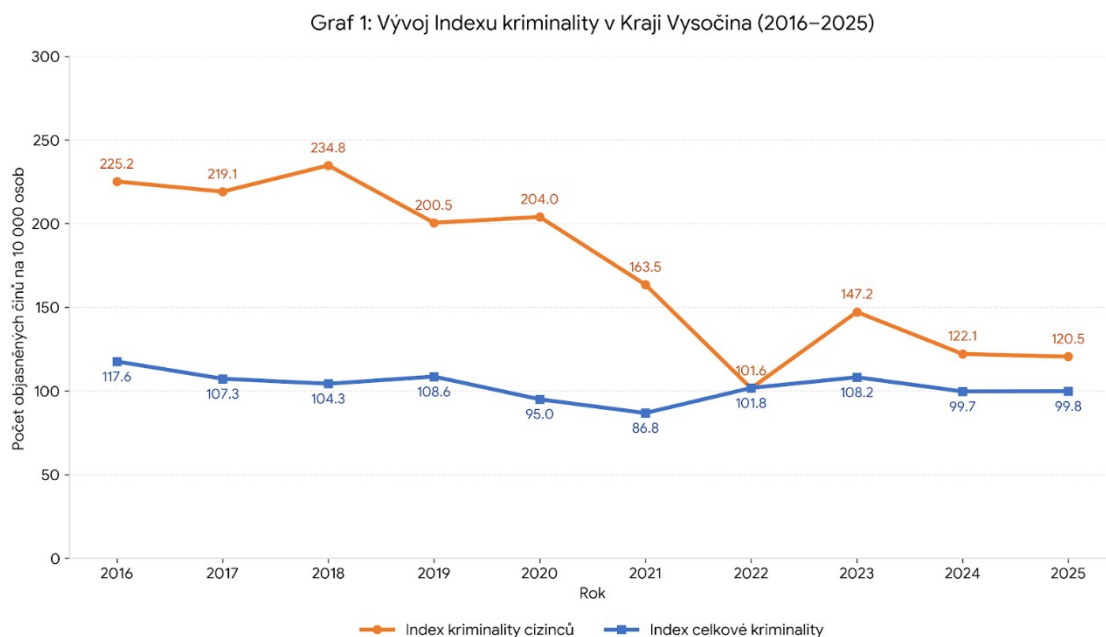
Následující tabulka porovnává Index celkové kriminality (vztahený k celkovému počtu obyvatel Kraje Vysočina) s Indexem kriminality cizinců (vztaheným výhradně k počtu registrovaných cizinců v kraji).

Tabulka 2: Vývoj Indexu kriminality v Kraji Vysočina (2016–2025)

Rok	Index celkové kriminality (na 10 000 obyvatel)	Index kriminality cizinců (na 10 000 cizinců)
2016	117,6	225,2
2017	107,3	219,1
2018	104,3	234,8
2019	108,6	200,5
2020	95	204
2021	86,8	163,5
2022	101,8	101,6
2023	108,2	147,2
2024	99,7	122,1
2025	99,8	120,5

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat Policie ČR a VDB ČSÚ

Graf 1: Vývoj Indexu kriminality v Kraji Vysočina (2016–2025)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat Policie ČR a VDB ČSÚ

Jak názorně dokládá výše uvedená analýza, zatímco celková kriminální zátěž běžného obyvatele Vysočiny zůstává v čase relativně stabilní (kolem hodnoty 100 činů na 10 000 obyvatel), kriminální zátěž cizinců zaznamenala po propuknutí migrační krize dramatický propad. Zatímco v předkrizových letech (např. 2016–2018) dosahoval Index kriminality cizinců hodnot přesahujících 220 případů, v klíčovém roce 2022, kdy došlo v důsledku uprchlické vlny z Ukrajiny ke skokovému navýšení počtu cizinců v kraji, se tento index propadl na historické minimum (101,6).

V tomto zlomovém roce se kriminální zátěž cizinců dokonce nepatrně propadla pod celkový průměr kraje (101,8). V letech 2024 a 2025 se situace dlouhodobě stabilizovala na hodnotách kolem 120. Tento masivní propad kriminální zátěže (téměř o polovinu oproti předválečným rokům) prokazuje, že nárůst registrovaných cizinců na Vysočině byl tvořen osobami s velmi nízkou kriminální aktivitou, a migrační vlna tak objektivně bezpečnostní situaci v přepočtu na obyvatele nezhoršila.

3.8.2 Vývoj kriminální zátěže v Jihočeském kraji

Druhým analyzovaným regionem z hlediska dopadů migrační vlny na bezpečnostní situaci je Jihočeský kraj. Tento kraj sdílí s Vysočinou řadu společných socioekonomických rysů, avšak vyznačuje se odlišnou strukturou příhraničního a

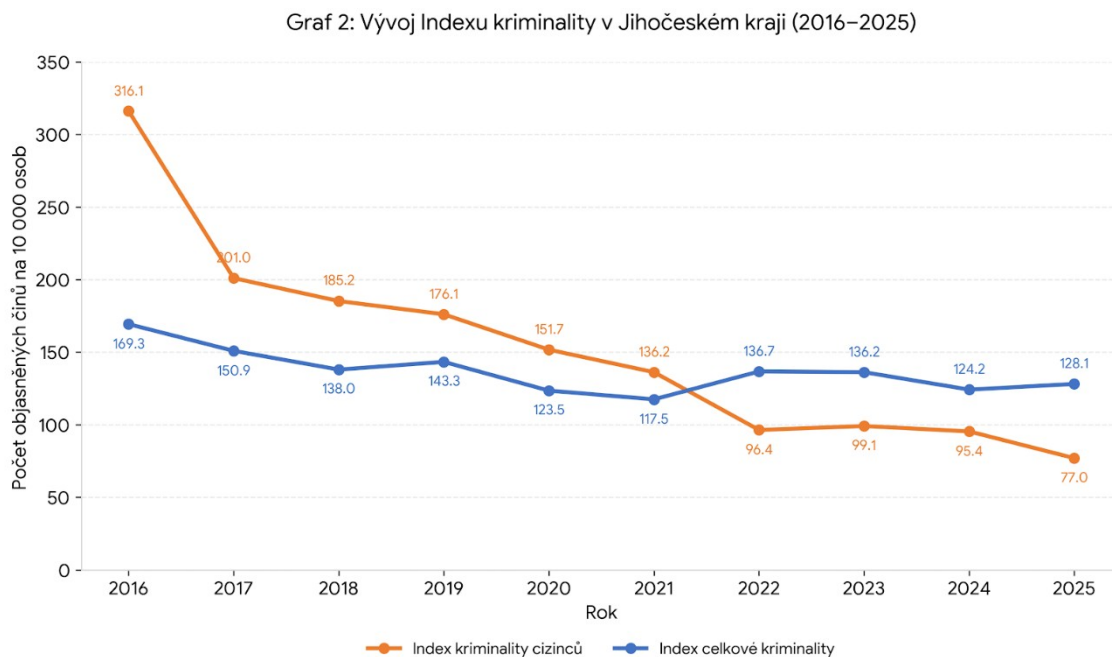
turistického ruchu. Pro zachování metodologické konzistence byl i zde proveden výpočet a následná komparace Indexu celkové kriminality a Indexu kriminality cizinců.

Tabulka 3: Vývoj Indexu kriminality v Jihočeském kraji (2016–2025)

Rok	Index celkové kriminality (na 10 000 obyvatel)	Index kriminality cizinců (na 10 000 cizinců)
2016	169,3	316,1
2017	150,9	201
2018	138	185,2
2019	143,3	176,1
2020	123,5	151,7
2021	117,5	136,2
2022	136,7	96,4
2023	136,2	99,1
2024	124,2	95,4
2025	128,1	77

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat Policie ČR a VDB ČSÚ

Graf 2: Vývoj Indexu kriminality v Jihočeském kraji (2016–2025)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat Policie ČR a VDB ČSÚ

Z grafického i tabulkového vyjádření je patrné, že vývoj na jihu Čech v zásadních obrysech kopíruje trend zaznamenaný v Kraji Vysočina, a v některých ohledech ho dokonce prohlubuje. Zatímco kriminální zátěž běžné populace (Index celkové kriminality) se v kraji pohybuje na mírně vyšších stabilních hodnotách mezi 120 a 170

trestnými činy na 10 000 obyvatel, kriminální zátěž cizinců vykazuje diametrálně odlišný, prudce klesající vývoj. V roce 2016 představoval cizinecký index enormních 316,1 činů.

Zlomový vývoj lze, podobně jako na Vysočině, identifikovat v krizovém roce 2022. Masivní rozšíření cizinecké populace o ukrajinské uprchlíky způsobilo, že se Index kriminality cizinců historicky poprvé propadl hluboko pod úroveň celkové kriminality obyvatel (na hodnotu 96,4). Na rozdíl od Vysočiny se v Jihočeském kraji kriminální zátěž cizinců v následujících letech nevrátila ke svému normálu, ale trvale se usadila hluboko pod bezpečnostním průměrem většinové populace, přičemž v roce 2025 dosáhla absolutního minima (77,0 činů na 10 000 cizinců). Tato komparace tak beze zbytku naplňuje stanovený dílčí cíl práce a ukazuje, že pokles relativní kriminální zátěže cizinců (který je předmětem testování hypotézy H2 pro Kraj Vysočina) není pouze lokálním specifikem, nýbrž představuje plošný celorepublikový trend.

3.8.3 Vývoj kriminální zátěže v Pardubickém kraji

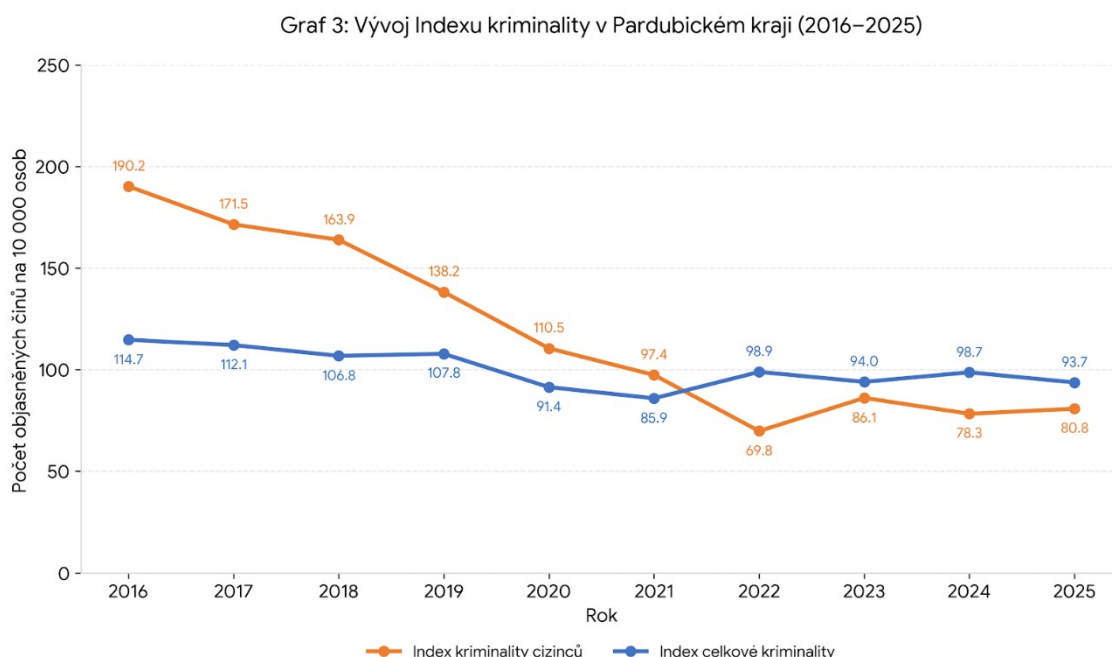
Třetím regionem zařazeným do komparativní analýzy je Pardubický kraj. Přestože se jedná o region s dlouhodobě nejnižší úrovní celkové kriminality v České republice, z hlediska migrace zde hraje významnou roli silný zpracovatelský průmysl, který přitahuje značné množství zahraničních pracovníků. Pro zachování metodologické konzistence byl i zde proveden výpočet a následná komparace Indexu celkové kriminality a Indexu kriminality cizinců.

Tabulka 4: Vývoj Indexu kriminality v Pardubickém kraji (2016–2025)

Rok	Index celkové kriminality (na 10 000 obyvatel)	Index kriminality cizinců (na 10 000 cizinců)
2016	114,7	190,2
2017	112,1	171,5
2018	106,8	163,9
2019	107,8	138,2
2020	91,4	110,5
2021	85,9	97,4
2022	98,9	69,8
2023	94	86,1
2024	98,7	78,3
2025	93,7	80,8

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat Policie ČR a VDB ČSÚ

Graf 3: Vývoj Indexu kriminality v Pardubickém kraji (2016–2025)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat Policie ČR a VDB ČSÚ

Výsledky analýzy v Pardubickém kraji přinášejí do zkoumané problematiky další podstatný rozměr. Zatímco kriminální zátěž běžné populace (Index celkové kriminality) vykazuje dlouhodobou stabilitu na velmi nízkých hodnotách oscilujících kolem hranice 100 trestných činů na 10 000 obyvatel, hodnoty Indexu kriminality cizinců měly po celou sledovanou dekádu naprosto jednoznačně klesající tendenci. I přes přítomnost rozsáhlých průmyslových zón, které bývají často vnímány jako kriminogenní riziko, kriminální zátěž zahraničních pracovníků kontinuálně klesala již před vypuknutím ukrajinské krize (z hodnoty 190,2 v roce 2016 až na 97,4 v roce 2021).

Zlomový rok 2022 a masivní příchod válečných uprchlíků tento klesající trend nejen potvrdil, ale vedl k paradoxnímu jevu, kdy se cizinecký index historicky poprvé propadl výrazně pod úroveň kriminální zátěže běžného obyvatele kraje (na hodnotu 69,8 oproti 98,9). Tento trend přetrvával i ve zbytku sledovaného období (2023–2025), kdy křivka cizinecké kriminality zůstala bezpečně pod celorepublikovým a krajským průměrem. Reálná data z Pardubického kraje tak jsou v souladu se zjištěními z předchozích regionů a prokazují, že masivní nárůst počtu migrantů bezpečnostní situaci na obyvatele nikoliv zhoršil, nýbrž statisticky nařadil.

3.8.4 Vývoj kriminální zátěže ve Zlínském kraji

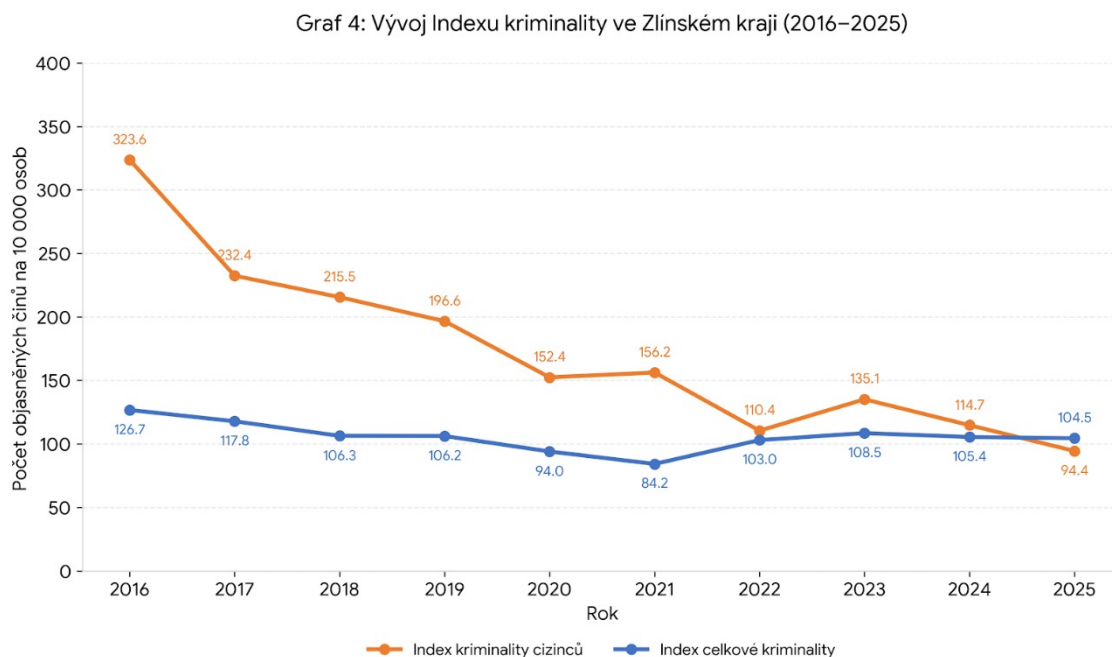
Posledním regionem zařazeným do srovnávací analýzy je Zlínský kraj. Tento region je specifický svým členitým a hornatým reliéfem i koncentrací průmyslových aglomerací. Pro zachování metodologické konzistence byl opět proveden výpočet a následná komparace Indexu celkové kriminality a Indexu kriminality cizinců.

Tabulka 5: Vývoj Indexu kriminality ve Zlínském kraji (2016–2025)

Rok	Index celkové kriminality (na 10 000 obyvatel)	Index kriminality cizinců (na 10 000 cizinců)
2016	126,7	323,6
2017	117,8	232,4
2018	106,3	215,5
2019	106,2	196,6
2020	94	152,4
2021	84,2	156,2
2022	103	110,4
2023	108,5	135,1
2024	105,4	114,7
2025	104,5	94,4

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat Policie ČR a VDB ČSÚ

Graf 4: Vývoj Indexu kriminality ve Zlínském kraji (2016–2025)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat Policie ČR a VDB ČSÚ

Vývoj kriminální zátěže ve Zlínském kraji věrně ilustruje trendy pozorované v ostatních regionech. I zde zaznamenáváme dlouhodobě stabilní Index celkové kriminality pohybující se v úzkém pásmu kolem 100 činů na 10 000 obyvatel. Kriminalita cizinců naproti tomu vykazovala na začátku sledovaného období (2016) vysoké hodnoty (323,6), které však v průběhu dekády kontinuálně a velmi prudce klesaly.

Zlomový rok 2022, charakteristický náhlým nárůstem cizinecké populace v důsledku ukrajinské krize, způsobil v tomto kraji téměř úplné vyrovnání obou sledovaných indexů (103,0 vs. 110,4). Následný vývoj tento trend završil v roce 2025, kdy se kriminální zátěž cizinců historicky poprvé propadla pod bezpečnostní průměr většinové populace kraje (94,4 u cizinců oproti 104,5 u obyvatel). Tato tvrdá data tak s definitivní platností vyvracejí obavy z eskalace kriminality a dokládají stabilizační vliv demografické proměny cizinecké komunity ve všech zkoumaných regionech České republiky.

3.9 Struktura kriminální zátěže: Regionální komparace

Zatímco předchozí podkapitoly poskytly celkový pohled na vývoj kriminální zátěže prostřednictvím souhrnných indexů, pro ucelené pochopení bezpečnostní reality v krajích je nezbytné provést detailní strukturální analýzu. Celkový objem trestné činnosti totiž sice může vykazovat stabilní či klesající vývoj, nicméně vnitřní dynamika jednotlivých kriminálních taxonů může nabývat specifických výkyvů a strukturálních anomálií.

V této navazující části bude registrovaná trestná činnost rozložena do šesti základních kategorií, které plně odpovídají oficiální metodice Policie České republiky:

- násilná kriminalita,
- mravnostní kriminalita,
- majetková kriminalita,
- ostatní kriminalita,
- zbývající kriminalita,
- hospodářská kriminalita.

Pro zachování maximální metodologické konzistence bude u každé z těchto kategorií nadále aplikován relativní Index kriminality, tedy přepočet spáchaných skutků na 10 000 osob dané populace. Analýza výhradně absolutních čísel by totiž vedla k signifikantnímu zkreslení výsledků z důvodu markantní změny velikosti zkoumaného vzorku. Každý jednotlivý druh trestné činnosti bude podroben mezikrajské komparaci, kde bude primárně zkoumaný Kraj Vysočina porovnán s daty z Jihočeského, Pardubického a

Zlínského kraje. Tato dekompozice umožní přesně identifikovat oblasti, ve kterých relativní zátěž cizinců narůstá, a kde naopak stagnuje či klesá.

3.9.1 Násilná kriminalita

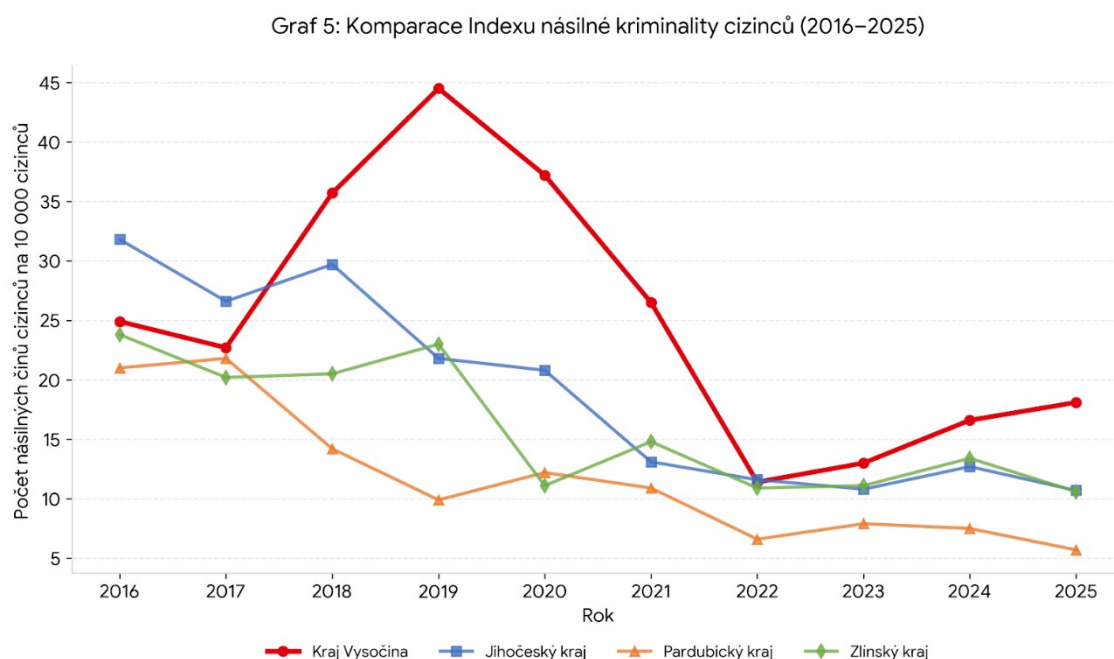
Násilná trestná činnost představuje z celospolečenského hlediska jednu z nejzávažnějších kategorií, neboť přímo ohrožuje život a zdraví obyvatel. Zahrnuje skutky jako vraždy, úmyslná ublížení na zdraví, loupeže či nebezpečné vyhrožování. Z pohledu veřejného mínění bývá právě tato oblast nejčastěji (a mnohdy účelově) spojována s riziky migračních vln. Následující tabulka a graf detailně mapují vývoj Indexu násilné kriminality u cizinecké populace napříč sledovanými regiony.

Tabulka 6: Komparace Indexu násilné kriminality cizinců (2016–2025)

Rok	Kraj Vysočina	Jihočeský kraj	Pardubický kraj	Zlínský kraj
2016	24,9	31,8	21	23,8
2017	22,7	26,6	21,8	20,2
2018	35,7	29,7	14,2	20,5
2019	44,5	21,8	9,9	23
2020	37,2	20,8	12,2	11,1
2021	26,5	13,1	10,9	14,8
2022	11,4	11,6	6,6	10,9
2023	13	10,8	7,9	11,1
2024	16,6	12,7	7,5	13,4
2025	18,1	10,7	5,7	10,6

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat Policie ČR a VDB ČSÚ

Graf 5: Komparace Indexu násilné kriminality cizinců (2016–2025)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat Policie ČR a VDB ČSÚ

Analýza dat vyvrací rozšířený laický předpoklad o přímé úměře mezi nárůstem počtu cizinců a nárůstem násilné kriminality v regionech. Při pohledu na absolutní čísla uváděná v předchozích výzkumech sice lze zaznamenat, že se počet fyzických násilných skutků cizinců po roce 2022 mírně zvýšil (např. v Kraji Vysočina ze 35 skutků v roce 2022 na 52 skutků v roce 2024), nicméně při aplikaci relativního indexu, který zohledňuje více než trojnásobné zvětšení cizinecké komunity, dochází k diametrálně odlišnému zjištění.

Z grafického znázornění i přiložené tabulky je zřejmé, že cizinci představovali z hlediska násilné trestné činnosti největší riziko v období před ukrajinskou uprchlickou krizí. Maximum bylo zaznamenáno v Kraji Vysočina v roce 2019, kdy na 10 000 cizinců připadalo 44,5 násilných trestných činů (ve stejném roce byl přitom index násilné trestné činnosti u celkové populace kraje pouhých 10,3). Cizinci se tak v daném období podíleli na násilnostech téměř čtyřikrát častěji než běžná populace.

Zlomový bod představuje opět rok 2022. S příchodem válečných uprchlíků došlo ke strmému propadu Indexu násilné kriminality cizinců, a to zcela plošně ve všech čtyřech zkoumaných krajích. V Kraji Vysočina se tento ukazatel propadl na hodnotu 11,4, čímž se po dlouhých letech bezprostředně přiblížil indexu většinové populace (9,9). V navazujícím období (2023–2025) lze sice na Vysočině pozorovat velmi mírný nárůst (na 18,1), avšak tato hodnota zůstává bezpečně pod celorepublikovými maximy z

předchozích let. Ve zbylých regionech (Jihočeský, Pardubický a Zlínský kraj) je navíc od roku 2022 Index násilné kriminality cizinců zcela stabilizován na minimálních hodnotách a často se pohybuje i pod úrovní kriminální zátěže běžného obyvatelstva. Příchod velkého množství cizinců tedy prokazatelně nevedl k eskalaci násilné trestné činnosti.

3.9.2 Mravnostní kriminalita

Mravnostní kriminalita (zahrnující trestné činy jako znásilnění, sexuální nátlak, pohlavní zneužití či šíření pornografie) představuje vysoce citlivou oblast, která často rezonuje ve veřejném prostoru v souvislosti s migračními vlnami. Při analýze těchto dat je však nezbytné aplikovat zvýšenou metodologickou obezřetnost, neboť absolutní počty těchto skutků se v krajském měřítku pohybují ve velmi nízkých hodnotách (v řádu jednotek až nižších desítek případů ročně). I sebemenší absolutní výkyv se tak v relativním přepočtu může jevit jako strmý nárůst. Následující tabulka a graf ilustrují vývoj kriminální zátěže cizinců v této oblasti.

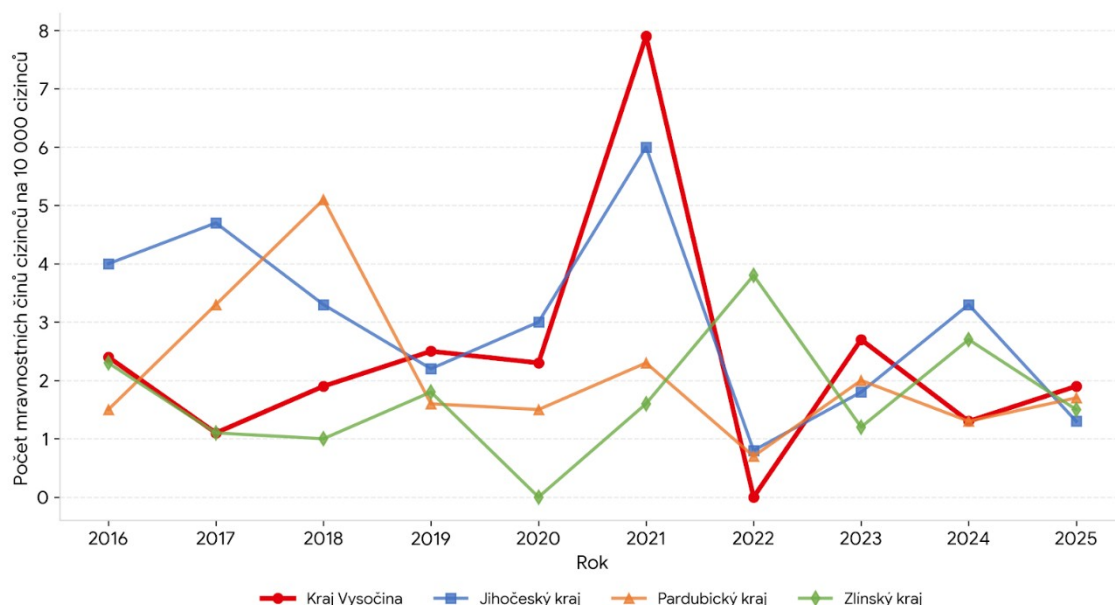
Tabulka 7: Komparace Indexu mravnostní kriminality cizinců (2016–2025)

Rok	Kraj Vysočina	Jihočeský kraj	Pardubický kraj	Zlínský kraj
2016	2,4	4	1,5	2,3
2017	1,1	4,7	3,3	1,1
2018	1,9	3,3	5,1	1
2019	2,5	2,2	1,6	1,8
2020	2,3	3	1,5	0
2021	7,9	6	2,3	1,6
2022	0	0,8	0,7	3,8
2023	2,7	1,8	2	1,2
2024	1,3	3,3	1,3	2,7
2025	1,9	1,3	1,7	1,5

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat Policie ČR a VDB ČSÚ

Graf 6: Komparace Indexu mravnostní kriminality cizinců (2016–2025)

Graf 6: Komparace Indexu mravnostní kriminality cizinců (2016–2025)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat Policie ČR a VDB ČSÚ

Při pohledu na vykreslené křivky lze identifikovat výrazné anomálie, typicky v Kraji Vysočina a Jihočeském kraji v roce 2021. Je však klíčové tyto hodnoty interpretovat v kontextu výše zmíněného metodologického specifika. Skokový nárůst indexu v Kraji Vysočina (na hodnotu 7,9) nebyl způsoben masovou vlnou mravnostní kriminality, nýbrž navýšením absolutního počtu objasněných skutků cizinců na celkem 11 případů, jež byly vztaženy k tehdejší, relativně nepočetné cizinecké populaci.

S příchodem uprchlické krize v roce 2022 a skokovým nárůstem počtu cizinců napříč Českou republikou nedošlo k žádné eskalaci mravnostní kriminality spojené s touto demografickou změnou. Zcela naopak, masivní rozšíření jmenovatele (počtu cizinců) při zachování minimálního počtu absolutních skutků způsobilo radikální pokles indexu. V Kraji Vysočina cizinci v roce 2022 nespáchali žádný objasněný mravnostní trestný čin, což index srazilo na hodnotu nula. Obdobný vývoj lze pozorovat v Jihočeském (pokles z 6,0 na 0,8) i Pardubickém kraji (pokles na 0,7).

Ve stabilizovaném pokrizovém období (2023–2025) se křivky všech čtyř krajů ustálily na hluboce podprůměrných hodnotách oscilujících mezi indexy 1,0 a 3,0. Tato analytická data poskytují jednoznačný důkaz o tom, že mravnostní trestná činnost není doménou cizinecké populace a masivní nárůst migrace z Ukrajiny do tohoto segmentu kriminality nepřinesl žádné zhoršení bezpečnostní situace v regionech.

3.9.3 Majetková kriminalita

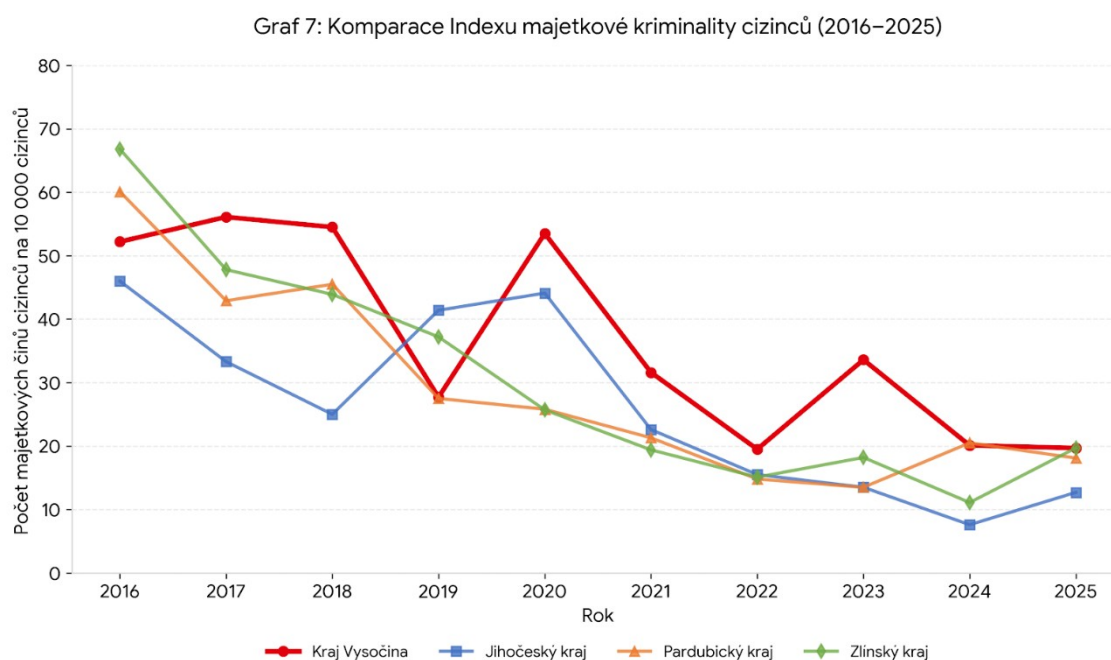
Majetková trestná činnost (zahrnující krádeže prosté, krádeže vloupáním, neoprávněné užívání cizí věci či poškození cizí věci) tvoří v České republice dlouhodobě největší objem z celkového počtu registrovaných deliktů. Vzhledem k vysoké četnosti těchto činů je tato oblast klíčovým indikátorem celkové bezpečnostní situace a stability v regionech. Následující srovnání zachycuje relativní vývoj kriminální zátěže cizinců v tomto segmentu prostřednictvím přepočtu na 10 000 osob.

Tabulka 8: Komparace Indexu majetkové kriminality cizinců (2016–2025)

Rok	Kraj Vysočina	Jihočeský kraj	Pardubický kraj	Zlínský kraj
2016	52,2	46	60,1	66,8
2017	56,1	33,3	42,9	47,8
2018	54,5	25	45,5	43,9
2019	27,7	41,4	27,5	37,2
2020	53,5	44,1	25,8	25,7
2021	31,6	22,6	21,3	19,4
2022	19,5	15,5	14,8	15,1
2023	33,6	13,5	13,5	18,2
2024	20,1	7,6	20,5	11,1
2025	19,7	12,7	18,1	19,7

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat Policie ČR a VDB ČSÚ

Graf 7: Komparace Indexu majetkové kriminality cizinců (2016–2025)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat Policie ČR a VDB ČSÚ

Získaná data prokazují výrazný a setrvalý pokles majetkové kriminální zátěže cizinců v průběhu uplynulé dekády. Na počátku sledovaného období (rok 2016) dosahovaly indexy ve všech čtyřech srovnávaných krajích svých maxim, přičemž nejvyšší hodnotu vykazoval Zlínský kraj (66,8) a Pardubický kraj (60,1). V tomto období tak cizinecká populace vykazovala v oblasti drobných i závažnějších majetkových deliktů zvýšenou míru rizikovosti.

V letech 2017 až 2021 lze plošně identifikovat postupný sestupný trend, který byl v případě Kraje Vysočina v roce 2020 krátkodobě přerušen anomálním výkyvem na hodnotu 53,5. Tento výkyv byl zapříčiněn lokálním nárůstem absolutního počtu objasněných krádeží (69 skutků) při tehdy ještě stabilní a relativně nízké demografické základně cizinců.

Zásadní zlom přinesl rok 2022. Podobně jako u předchozích kriminálních taxonů došlo v důsledku migrační vlny k razantnímu poklesu relativních ukazatelů. V Kraji Vysočina se Index majetkové kriminality cizinců snížil z hodnoty 31,6 v roce 2021 na 19,5 v roce 2022. Velmi podobný propad byl zaznamenán také v Jihočeském kraji (na 15,5), Pardubickém kraji (na 14,8) a Zlínském kraji (na 15,1).

V pokrizových letech 2023 až 2025 zůstaly hodnoty indexů ve všech sledovaných krajích bezpečně stabilizovány v nízkém pásmu pod hranicí 34 bodů. Výsledky analýzy tak jednoznačně dokládají, že nárůst počtu cizinců po roce 2022 neaktivoval zvýšené riziko majetkové trestné činnosti. Naopak, sociodemografická struktura nově příchozích osob přispěla k výraznému snížení průměrné majetkové kriminální zátěže cizinecké komunity jako celku.

3.9.4 Ostatní kriminalita

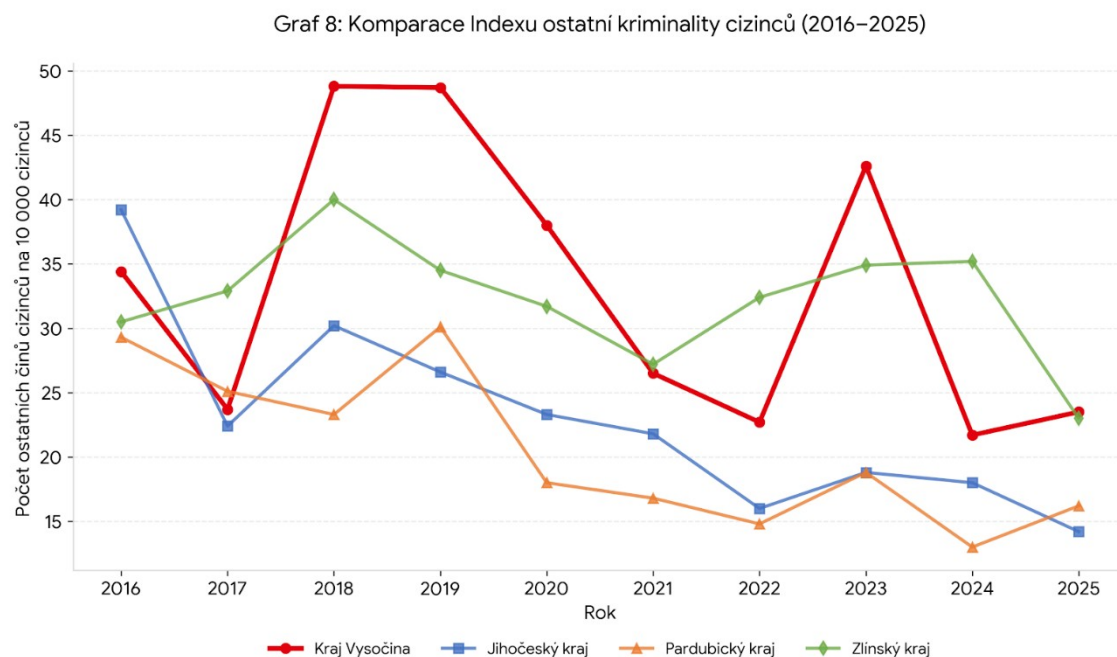
Kategorie ostatní kriminality zahrnuje pestrou škálu protiprávních jednání, která nelze primárně zařadit mezi násilné, mravnostní či majetkové delikty. Z hlediska policejní statistiky se jedná především o výtržnictví, šíření toxikomanie, nedovolené ozbrojování, maření výkonu úředního rozhodnutí či sprejství. Vzhledem k rozmanitosti těchto činů může tato kategorie vykazovat výraznější meziroční výkyvy, které jsou nezdědka ovlivněny změnami v kontrolní činnosti policie (např. cílené akce na odhalování drogové kriminality). Následující srovnání analyzuje Index ostatní kriminality cizinců přepočtený na 10 000 osob.

Tabulka 9: Komparace Indexu ostatní kriminality cizinců (2016–2025)

Rok	Kraj Vysočina	Jihočeský kraj	Pardubický kraj	Zlínský kraj
2016	34,4	39,2	29,3	30,5
2017	23,7	22,4	25,1	32,9
2018	48,8	30,2	23,3	40
2019	48,7	26,6	30,1	34,5
2020	38	23,3	18	31,7
2021	26,5	21,8	16,8	27,2
2022	22,7	16	14,8	32,4
2023	42,6	18,8	18,8	34,9
2024	21,7	18	13	35,2
2025	23,5	14,2	16,2	23

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat Policie ČR a VDB ČSÚ

Graf 8: Komparace Indexu ostatní kriminality cizinců (2016–2025)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat Policie ČR a VDB ČSÚ

Vývoj v kategorii ostatní kriminality vykazuje ze všech dosud analyzovaných oblastí největší kolísavost, což je jasně patrné na křivce Kraje Vysočina. V letech 2018 a 2019 dosáhla kriminální zátěž cizinců v tomto regionu svých historických maxim (index bezmála 49,0), což představovalo téměř padesát spáchaných skutků na deset tisíc cizinců. Značně rozkolísaný vývoj vykazoval v první polovině sledované dekády rovněž Zlínský a Jihočeský kraj.

Sledujeme-li dopady masivní migrační vlny z roku 2022, ani zde nelze prokázat zásadní zhoršení bezpečnostních rizik spojených s nově příchozími. Ve třech ze čtyř zkoumaných regionů (Kraj Vysočina, Jihočeský a Pardubický kraj) došlo k razantnímu snížení hodnot indexu (až k hranici 14,8 v Pardubickém kraji). V roce 2023 byl sice v Kraji Vysočina zaznamenán skokový nárůst indexu (na 42,6, což odpovídá 128 objasněným skutkům), avšak z dlouhodobějšího hlediska šlo pouze o dočasnou anomálii, neboť v následujícím roce (2024) se hodnota vrátila zpět na úroveň 21,7.

Výraznější odchylku lze pozorovat pouze ve Zlínském kraji, kde index od roku 2022 mírně rostl (nad hranici 35,0), aby k jeho finálnímu propadu došlo až v roce 2025. Přes tyto ojedinělé regionální výkyvy však data jako celek potvrzují, že masivní nárůst počtu cizinců nevedl k trvalému celorepublikovému nárůstu ostatní trestné činnosti. Dlouhodobý trend po roce 2022 míří naopak k její postupné stabilizaci.

3.9.5 Zbývající kriminalita

Kategorie zbývající trestné činnosti tvoří ve statistických přehledech Policie ČR velmi specifickou skupinu. Zahrnuje skutky, jako jsou zanedbání povinné výživy, poškození cizích práv, obecné ohrožení, ublížení na zdraví z nedbalosti a především ohrožení pod vlivem návykové látky či opilství. Zejména trestná činnost spojená s dopravními delikty pod vlivem alkoholu je u cizinců žijících v České republice dlouhodobě nejčastěji zastoupeným protiprávním jednáním. Analýza této oblasti je tak naprosto zásadní pro celkové posouzení bezpečnostních dopadů spojených s migrací.

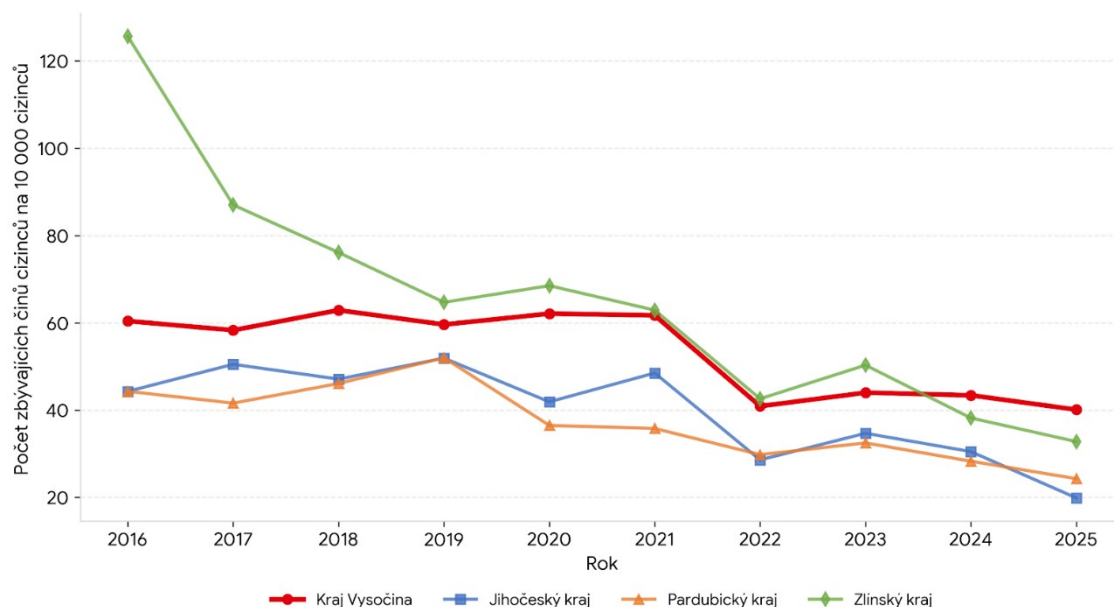
Tabulka 10: Komparace Indexu zbývající kriminality cizinců (2016–2025)

Rok	Kraj Vysočina	Jihočeský kraj	Pardubický kraj	Zlínský kraj
2016	60,4	44,3	44,3	125,6
2017	58,3	50,5	41,6	87
2018	62,9	47,1	46,1	76,1
2019	59,6	51,9	52	64,7
2020	62,1	41,9	36,5	68,5
2021	61,7	48,5	35,8	62,9
2022	40,9	28,6	29,8	42,6
2023	44	34,7	32,5	50,3
2024	43,4	30,5	28,3	38,2
2025	40,1	19,9	24,3	32,8

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat Policie ČR a VDB ČSÚ

Graf 9: Komparace Indexu zbývající kriminality cizinců (2016–2025)

Graf 9: Komparace Indexu zbývající kriminality cizinců (2016–2025)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat Policie ČR a VDB ČSÚ

Z hodnocení absolutních policejních dat by bylo možné vyvodit závěr, že v této kategorii představují cizinci narůstající bezpečnostní problém. Například v Kraji Vysočina stoupl fyzický počet těchto skutků z 51 případů v roce 2016 na 136 případů v roce 2024. Při aplikaci metodiky relativního indexu, který objektivně zohledňuje bezmála čtyřnásobný nárůst cizinecké komunity ve stejném období, se však ukazuje diametrálně odlišný trend.

Jak ilustruje výše uvedený graf, relativní kriminální zátěž cizinců byla v období let 2016 až 2021 velmi vysoká. V Kraji Vysočina se stabilně pohybovala kolem hodnoty 60 trestných činů na 10 000 cizinců. Mimořádně rizikový byl v tomto ohledu Zlínský kraj, kde index v roce 2016 dosahoval extrémní hodnoty 125,6 a až do roku 2021 vykazoval pouze pozvolný pokles. Tuto fázi lze z demografického hlediska spojovat především s tehdy převažující ekonomickou migrací, která s sebou tradičně nese vyšší riziko dopravních či nedbalostních deliktů.

Rok 2022 znamenal i v této problematice kategorii výrazný zlom. Příchod velkého množství válečných uprchlíků z Ukrajiny, mezi nimiž dominovaly ženy, děti a starší osoby, statisticky nařadil výskyt tohoto specifického typu protiprávního jednání. V Kraji Vysočina došlo ke skokovému propadu indexu z hodnoty 61,7 v roce 2021 na 40,9 v roce 2022. Zcela identický sestupný trend lze pozorovat ve všech třech zbývajících krajích.

Z dat za období 2023 až 2025 dále vyplývá, že snížená úroveň kriminální zátěže se plošně ustálila. K mírným meziročním výkyvům sice dochází (například mírný vzestup ve Zlínském kraji v roce 2023), celkově se však křivky všech zkoumaných regionů drží hluboko pod průměrnými hodnotami z let před migrační krizí. Lze tedy konstatovat, že i v oblasti, kde cizinci tradičně páchají nejvíce trestné činnosti, vedla změna struktury cizinecké populace k výraznému poklesu průměrného rizika.

3.9.6 Hospodářská kriminalita

Hospodářská trestná činnost zahrnuje specifický okruh protiprávního jednání, do něhož spadá především podvod, zpronevěra, neoprávněné opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku, případně daňové delikty. V kontextu kriminality cizinců jde často o trestnou činnost sofistikovanějšího charakteru, jež bývá vázána na podnikatelské aktivity, legalizaci pobytu či pracovní zařazení. Vývoj relativní zátěže cizinců v této oblasti nabízí následující srovnání.

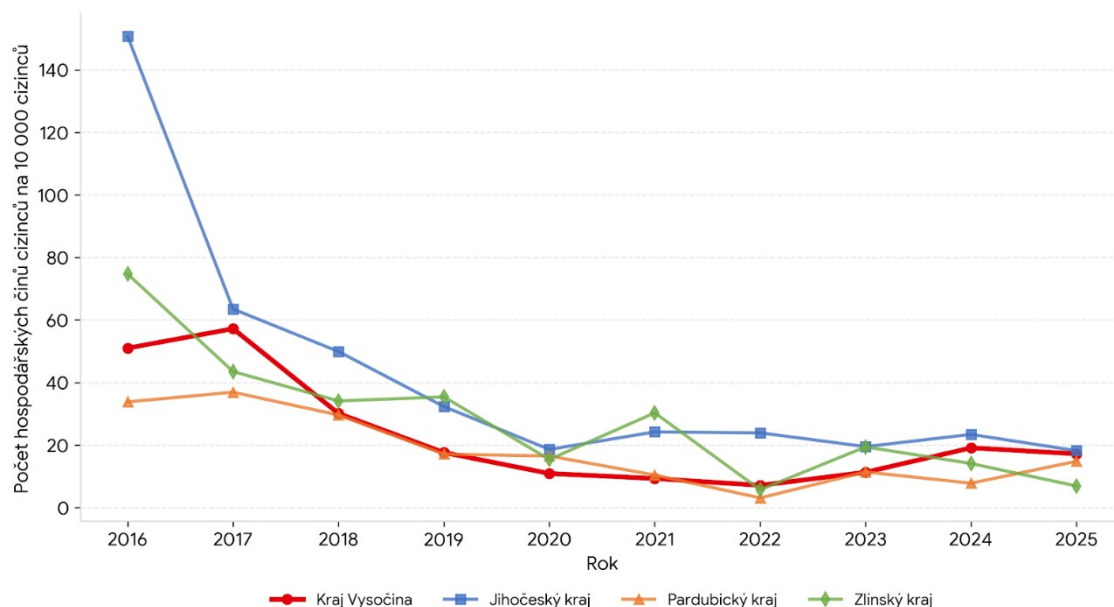
Tabulka 11: Komparace Indexu hospodářské kriminality cizinců (2016–2025)

Rok	Kraj Vysočina	Jihočeský kraj	Pardubický kraj	Zlínský kraj
2016	51	150,7	33,8	74,7
2017	57,2	63,5	36,9	43,5
2018	30,1	49,9	29,6	34,1
2019	17,6	32,3	17,1	35,4
2020	10,9	18,6	16,5	15,4
2021	9,3	24,2	10,4	30,3
2022	7,1	23,9	3,1	5,7
2023	11,3	19,5	11,4	19,4
2024	19,1	23,4	7,8	14,1
2025	17,2	18,2	14,8	6,9

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat Policie ČR a VDB ČSÚ

Graf 10: Komparace Indexu hospodářské kriminality cizinců (2016–2025)

Graf 10: Komparace Indexu hospodářské kriminality cizinců (2016–2025)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat Policie ČR a VDB ČSÚ

Z analýzy dat jednoznačně vyplývá, že Index hospodářské kriminality vykazuje u cizinecké populace nejvýraznější a nejstálější pokles ze všech sledovaných kategorií trestné činnosti. V počátečních letech zkoumaného období dosahovaly hodnoty indexu mimořádných výšek, a to především v Jihočeském kraji, kde v roce 2016 připadalo na 10 000 cizinců více než 150 objasněných hospodářských deliktů (konkrétně se jednalo o 265 případů). Podobně zvýšené hodnoty vykazoval v letech 2016 a 2017 i Zlínský kraj a Kraj Vysočina (indexy nad hranicí 50,0).

Od roku 2018 však lze plošně napříč všemi regiony sledovat strmý sestupný trend. Tento pokles se sice při pohledu na absolutní počty může jevit u některých regionů mírně zavádějící – například v Kraji Vysočina došlo mezi lety 2020 (14 skutků) a 2024 (60 skutků) k absolutnímu nárůstu hospodářských činů cizinců – avšak z hlediska relativní zátěže celkové cizinecké populace nedošlo k žádnému zhoršení bezpečnostního klimatu.

Naopak, masivní rozšíření cizinecké komunity po roce 2022 potvrdilo dlouhodobou stabilizaci této kategorie v minimálních hodnotách. Indexy se v pokrizovém období (2022–2025) drží ve všech sledovaných krajích v pásmu od 3,0 do 24,0 bodů. Potvrzuje se tak premisa, že změna charakteru migrace na území České republiky, při níž převážil podíl osob hledajících mezinárodní ochranu, nepřinesla statisticky významný přesun kriminálních aktivit do hospodářské sféry. V současnosti se cizinci na hospodářských

deliktech podílejí v relativním přepočtu mnohonásobně méně, než tomu bylo před deseti lety.

4 Diskuze a vyhodnocení hypotéz

Tato bakalářská práce si kladla za cíl analyzovat vývoj kriminální zátěže cizinců v Kraji Vysočina v letech 2016–2025 s ohledem na dopady migrační krize. Dalším cílem bylo porovnat tato data s vybranými kraji a ověřit stanovené výzkumné předpoklady. V této kapitole jsou zjištěné výsledky kriticky zhodnoceny ve vztahu k původním hypotézám, kriminologickým teoriím popsáním v teoretické části a specifickým regionálním odlišnostem.

Hypotéza H1: Nárůst počtu registrovaných uprchlíků z Ukrajiny v Kraji Vysočina po roce 2022 je spojen s nárůstem celkového počtu trestných činů spáchaných cizinci.

Výsledky analýzy částečně podporují hypotézu H1. Analýza ukázala, že po roce 2022 došlo k nárůstu absolutního počtu některých trestných činů spáchaných cizinci. Současně však nebylo prokázáno, že by tento nárůst představoval zhoršení bezpečnostní situace v relativním vyjádření. Je nezbytné tato data správně a v širším kontextu interpretovat, aby nedocházelo k dezinterpretacím běžným ve veřejném prostoru. Při pohledu výhradně na absolutní čísla bez ohledu na velikost populace lze konstatovat, že fyzický počet některých skutků v Kraji Vysočina po roce 2022 skutečně vzrostl. Příkladem je nárůst objasněných násilných činů cizinců z 35 případů v roce 2022 na 52 případů v roce 2024. Z hlediska kriminologické praxe a statistické pravděpodobnosti lze však tento absolutní nárůst interpretovat jako přirozený důsledek bezprecedentního, téměř trojnásobného zvětšení celkové cizinecké populace v kraji. Předpoklad, že by se při náhlém příchodu více než dvaceti tisíc nových osob absolutní počet trestných činů v daném území vůbec nezměnil, by odporoval základním zákonitostem fungování jakékoliv společnosti. Právě tento izolovaný pohled na absolutní nárůst činů může vést ke zkreslené interpretaci bezpečnostní situace, pokud není zohledněn vývoj velikosti sledované populace. Jak bylo uvedeno v teoretické části práce, mediální prezentace jednotlivých případů může významně ovlivňovat subjektivní vnímání bezpečnostních hrozeb veřejností, přestože objektivní statistické ukazatele mohou vykazovat odlišný vývoj.

Hypotéza H2: Zavedení specifického Indexu kriminality cizinců (přepočteného na 10 000 registrovaných cizinců) prokáže, že kriminální zátěž této skupiny v Kraji Vysočina po roce 2022 nestoupala přímo úměrně s nárůstem jejího absolutního počtu.

Tato hypotéza se potvrdila, a to plošně u všech srovnávaných regionů. Aplikace relativního Indexu kriminality významně oslabuje obavy z plošného zhoršení bezpečnostní situace. Zatímco v letech 2016 až 2018 přesahovala na Vysočině kriminální zátěž cizinců hodnotu 220 objasněných činů na 10 000 osob, po příchodu válečných uprchlíků v roce 2022 se tento index propadl na historické minimum (101,6) a dostal se dokonce pod průměrnou kriminální zátěž běžného obyvatele kraje.

Tento empirický poznatek je plně v souladu s kriminologickou teorií. Získaná data naznačují, že na cizince v České republice nelze nahlížet jako na jednu homogenní skupinu se stabilním kriminogenním potenciálem. Rozhodujícím faktorem pro vývoj bezpečnostní situace se jeví konkrétní demografické a sociální složení probíhající migrační vlny. V předkrizovém období (2016–2021) byla migrace na území ČR dominantně ekonomická, tvořená z velké části muži v produktivním věku. Tato skupina, často žijící v odloučení od rodin v komerčních ubytovnách, vykazovala podle teorie sociální dezorganizace, kterou popisují Kuchta a Válková, vyšší náchylnost k páchání přestupků a trestné činnosti v důsledku oslabených sociálních vazeb a nižší neformální kontroly.⁵⁶ Naopak migrační vlna po roce 2022 byla tvořena z drtivé většiny ženami s dětmi a seniory přecházejícími před válkou na Ukrajině. Masivní příliv této demografické skupiny celkové statistiky kriminality cizinců statisticky "naředit", což se bezprostředně projevilo pádem relativních indexů. Z hlediska integrace a sociální kontroly lze předpokládat, že rodinné celky a starší osoby podléhají mnohem silnější neformální sociální kontrole a vykazují odlišné integrační vzorce než izolovaní ekonomičtí migranti. Toto zjištění naznačuje, že samotný počet příchozích osob nemusí být rozhodujícím faktorem ovlivňujícím kriminalitu. Podstatnější roli pravděpodobně sehrává demografická a sociální struktura migrační populace.

Tuto dynamiku podporuje i srovnání zkoumaných krajů. Každý ze sledovaných regionů vstupoval do roku 2022 s jinou výchozí zátěží, která zřejmě úzce souvisela se strukturou lokálního trhu práce. Zásadním příkladem je Pardubický kraj, který vykazoval v předkrizových letech poměrně vysokou a kolísavou cizineckou kriminalitu, ačkoliv jeho

⁵⁶ KUCHTA, J. a H. VÁLKOVÁ. *Základy kriminologie a trestní politiky*. Beckovy mezioborové učebnice. Praha: C.H. Beck, 2005. s 83. ISBN 80-717-9813-4.

celková kriminalita patří k nejnižším v republice. Lze se domnívat, že tento nepoměr odráží existenci velkých průmyslových zón, montoven a masivního využívání agenturních zaměstnanců ze zahraničí. Teprve příchod válečných uprchlíků po roce 2022 tyto regionální rozdíly do značné míry smazal a sjednotil klesající křivku ve všech regionech, neboť demografický profil nově příchozích byl napříč celou republikou velmi podobný.

Hypotéza H3: Cizinci se v Kraji Vysočina podílejí ve větší míře na majetkové a zbývající kriminalitě (zejména v souvislosti s dopravou na dálnici D1 a průmyslovými zónami) než na celkové vnitřní struktuře násilné kriminality.

Výsledky analýzy podporují i tuto hypotézu, což představuje jeden z klíčových regionálních postřehů předložené práce. Dekompozice kriminální zátěže cizinců nepotvrzuje stereotypní spojování migrace s nárůstem násilí. Index násilné kriminality cizinců se v Kraji Vysočina po roce 2022 drží na nízkých a stabilizovaných hodnotách (mezi 11,4 a 18,1 skutku na 10 000 osob). Těžištěm protiprávního jednání cizinců v tomto regionu zůstává tzv. zbývající kriminalita.

Tento jev lze z hlediska policejní praxe úzce spojit s fenoménem dálnice D1, která představuje významnou dopravní tepnu střední Evropy. Trestná činnost ve zbývající kategorii je u cizinců v Kraji Vysočina tvořena převážně delikty v dopravě – nejčastěji se jedná o ohrožení pod vlivem návykové látky (alkohol, drogy za volantem) a o nedbalostní ublížení na zdraví při dopravních nehodách. Lze předpokládat, že tuto trestnou činnost generuje z velké části mezinárodní tranzitní doprava, profesionální řidiči kamionů a agenturní pracovníci, kteří krajem pouze projíždějí. Z dat tedy vyplývá, že tato kriminální zátěž nemusí být nutně spojena s cizinci (např. válečnými uprchlíky), kteří se v kraji trvale usadili a integrují se do společnosti. Zjištěná data tak korespondují s předpoklady hypotézy a zároveň oslabují představu, že by rostoucí počet trvale žijících cizinců v regionu automaticky znamenal přímé ohrožení vnitřního pořádku v obcích a městech Kraje Vysočina.

Při interpretaci výsledků je současně nutné kriticky reflektovat limity provedeného výzkumu. Analýza vychází výhradně z registrované a objasněné trestné činnosti evidované Policií České republiky. Nezahrnuje tedy latentní kriminalitu, která zůstala neodhalena nebo nebyla oznámena orgánům činným v trestním řízení. Dalším omezením je skutečnost, že statistická data neumožňují podrobně rozlišit jednotlivé skupiny cizinců

podle délky pobytu, sociálního postavení či typu pobytového oprávnění. Do statistik se rovněž může promítat rozdílná míra a cílení policejní aktivity v jednotlivých krajích – například zintenzivnění dopravně-bezpečnostních akcí na dálnici D1 v Kraji Vysočina může lokálně zvýšit podíl odhalené zbývající kriminality oproti regionům bez dálniční sítě. Svou roli mohou hrát i historické změny v metodice vykazování trestné činnosti. Zjištěné závěry je proto nutné vnímat jako makro-analýzu dlouhodobých trendů na úrovni širších populací, nikoliv jako absolutní a neměnný stav.

Závěr

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo analyzovat vývoj celkové a cizinecké kriminality v Kraji Vysočina v období let 2016–2025 s využitím standardizovaného Indexu kriminality a na základě zjištěných dat zhodnotit reálný dopad migrační krize na bezpečnostní situaci v regionu. Dílčím cílem bylo provést datovou komparaci zjištěných trendů s vybranými kraji obdobného socioekonomického profilu a ověřit, zda je vývoj na Vysočině pouze lokálním specifikem, nebo odráží plošný celorepublikový trend. Na základě komplexní analýzy sekundárních statistických dat lze konstatovat, že oba vytyčené cíle byly naplněny.

V teoretické části práce byla vymezena potřebná terminologie, zmapován historický kontext nedávných migračních vln a definován právní a bezpečnostní rámec. Z analýzy oficiálních statistik Policie ČR a demografických dat Českého statistického úřadu následně vyplynul pozorovatelný trend. Ačkoliv absolutní počty některých kriminálních deliktů vlivem skokového nárůstu cizinecké populace po roce 2022 mírně stouply, aplikace relativního Indexu kriminality ukázala, že relativní kriminální zátěž cizinců se plošně propadla na svá historická minima. Komparace s Jihočeským, Pardubickým a Zlínským krajem potvrdila, že tento stabilizační trend představuje silný celorepublikový fenomén, který pravděpodobně reagoval na proměnu sociodemografického složení migrujících osob.

V diskusní části práce byly rovněž posouzeny tři stanovené výzkumné hypotézy. Předpoklad, že s masivním příchodem uprchlíků vzroste absolutní počet trestných činů cizinců (hypotéza H1), se ukázal jako částečně správný, a to v souladu s očekávaným matematickým důsledkem rozšíření populace. Zároveň však výpočet Indexu kriminality doložil, že kriminální zátěž cizinecké skupiny nestoupala úměrně tomuto nárůstu, ale naopak klesla, čímž data podpořila hypotézu H2. Strukturální analýza trestné činnosti pak odpovídala i předpokladům hypotézy H3, jelikož cizinci na Vysočině tvoří statistiky primárně majetkovými delikty u průmyslových zón a zbývající kriminalitou, kterou lze vázat na tranzitní mezinárodní dopravu po dálnici D1.

Přínos a význam této bakalářské práce spočívá především v objektivizaci vysoce citlivého společenského tématu. Z autorského hlediska lze za přínosný výsledek považovat poukázání na rozpor mezi subjektivním vnímáním bezpečnostních hrozeb a objektivní realitou. Výsledky práce naznačují, že prezentování izolovaných absolutních čísel může

snadno zkreslovat veřejné mínění a vytvářet nepřesný obraz kriminální situace. Právě zde leží hlavní aplikační potenciál této práce.

Doporučení pro praxi

Na základě získaných poznatků a zhodnocení kriminogenních rizik lze pro potřeby Policie ČR, orgánů krizového řízení a místních samospráv formulovat následující doporučení. Tato doporučení vycházejí z výsledků provedené analýzy a představují možné směry dalšího rozvoje preventivních a bezpečnostních opatření:

1. **Efektivní zacílení kontrolní činnosti:** Výzkum naznačil, že zvýšená kriminální zátěž koreluje spíše s tranzitem a koncentrací pracovníků u průmyslových celků než s usazenými válečnými uprchlíky. Hlídková a preventivní činnost Policie ČR by tak měla být i nadále striktně cílena do okolí velkých průmyslových zón a do lokalit agenturních ubytoven, kde riziko majetkové a ostatní trestné činnosti zůstává nejvyšší.
2. **Posílení prevence a dohledu na tranzitních tazích:** Vzhledem k vysokému podílu „zbývající kriminality“ na Vysočině, kterou do značné míry generují řidiči z povolání projíždějící krajem, je žádoucí zintenzivnit namátkové silniční kontroly přímo na dálnici D1 a přilehlých parkovištích. Tyto kontroly by měly být zaměřeny zejména na odhalování řízení pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek u mezinárodních přepraveců.
3. **Změna strategické komunikace a prevence mediálního zkreslení:** Odbory komunikace Ministerstva vnitra, Krajských ředitelství Policie ČR a místní samosprávy by měly aktivně doplňovat kontext při zveřejňování statistik kriminality cizinců. Jak tato práce naznačuje, tvrdá data eskalaci hrozeb nepotvrzují. Vhodným nástrojem této komunikace je pravidelné prezentování stavu kriminality za využití relativních indexů v přepočtu na populační základnu. Tento přístup poskytuje přesnější obraz o vývoji bezpečnostní situace a napomáhá udržovat důvěru veřejnosti v bezpečnostní složky státu.

Výsledky práce současně potvrzují význam využívání relativních ukazatelů při hodnocení bezpečnostních dopadů migrace. Samotné absolutní počty trestných činů mohou při výrazných populačních změnách poskytovat zavádějící obraz reality. Teprve přepočet kriminality na velikost sledované populace umožňuje objektivněji posoudit vývoj

bezpečnostní situace. Tento poznatek představuje hlavní metodologický přínos předložené práce.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. BARŠOVÁ, A. a P. BARŠA. *Přistěhovalectví a liberální stát: imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku*. Monografie. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2005. 308 s. ISBN 80-210-3875-6.
2. BEDNAŘÍKOVÁ, J. *Stěhování národů a sever Evropy: Vikingové na mořích i na pevnině*. Praha: Historica (Vyšehrad), 2017. 288 s. ISBN 978-80-7429-744-1.
3. CASTLES, S., DE HAAS, H. a M. J. MILLER. *The Age of Migration: International Population Movements in the Modern World*. 5. vyd. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2014. 401 s. ISBN 978-0-230-35577-4.
4. CEJP, M. a V. BALOUN, Vladimír. *Organizovaný zločin v České republice III. Studie*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2004. 177 s. ISBN 80-733-8027-7.
5. DRBOHLAV, D. (ed.). *Nelegální ekonomické aktivity migrantů: (Česko v evropském kontextu)*. V Praze: Karolinum, 2008. 311 s. ISBN 978-80-246-1552-3.
6. JIRÁK, J. a B. KÖPPLOVÁ. *Média a společnost: [stručný úvod do studia médií a mediální komunikace]*. Praha: Portál, 2003. 207 s. ISBN 80-717-8697-7.
7. KUČHTA, J. a H. VÁLKOVÁ. *Základy kriminologie a trestní politiky*. Beckovy mezioborové učebnice. 544 s. Praha: C.H. Beck, 2005. ISBN 80-717-9813-4.
8. MAREŠ, M. *Terorismus v ČR*. Brno: Centrum strategických studií, 2005. 467 s. ISBN 80-903-3338-9.
9. NOŽINA, M. *Mezinárodní organizovaný zločin v České republice*. Praha: Themis, 2003. 407 s. ISBN 80-731-2018-6.
10. SCHEINOST, M. *Kriminalita očima kriminologů*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2010. 238 s. ISBN 978-80-7338-096-0.
11. ŠÍR, J. 2023. *Ruská agrese proti Ukrajině*. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2023. 346 s. ISBN 978-80-246-5701-1.
12. ŠMÍD, T. a P. KUPKA. *Český organizovaný zločin. od vyděračů ke korupčním sítím*. Monografie. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 348 s. ISBN 978-80-210-5618-3.
13. TOUŠEK, V., KUNC, J. a J. VYSTOUPIL. *Ekonomická a sociální geografie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 496 s. ISBN 978-80-7380-114-4.

14. UHEREK, Z. *Cizinci v České republice*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2003. 242 s. ISBN 80-7330-037-0.
15. VÝBORNÁ, V. 2016. *Vliv Arabského jara na změnu bezpečnostní, migrační a ekonomické politiky vybraných zemí středomoří*. Diplomová práce. Praha: Univerzita Karlova v Praze. 106 s.
16. ZEMAN, P. *Česká bezpečnostní terminologie: výklad základních pojmů*. Brno: Ústav strategických studií Vojenské akademie v Brně, 2002. 186 s. ISBN 80-210-3037-2.

Elektronické zdroje

1. ANDRLE, J. *Ukrajinská uprchlická krize: aktuální situace* [online]. 2024 [cit. 2026-01-14]. Dostupné z WWW: <https://www.clovekvtisni.cz/ukrajinska-uprchlicka-krize-8589gp>.
2. BEZPEČNOSTNÍ INFORMAČNÍ SLUŽBA. *Výroční zpráva 2023* [online]. 2023 [cit. 2026-02-24]. Dostupné z WWW: <https://www.bis.cz/public/site/bis.cz/content/vyrocnizpravy/2023-vz-cj.pdf>.
3. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Cizinci v Kraji Vysočina v roce 2025* [online]. 2026 [cit. 2026-03-31]. Dostupné z WWW: <https://csu.gov.cz/vys/cizinci-v-kraji-vysocina-v-roce-2025>.
4. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Charakteristika kraje* [online]. 2025 [cit. 2026-04-01]. Dostupné z WWW: https://csu.gov.cz/zlk/charakteristika_kraje.
5. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Kriminalita na Vysočině v roce 2025* [online]. 2026 [cit. 2026-03-31]. Dostupné z WWW: <https://csu.gov.cz/vys/kriminalita-na-vysocine-v-roce-2025>.
6. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *STATISTICKÁ ROČENKA JIHOČESKÉHO KRAJE* [online]. 2025 [cit. 2026-03-31]. Dostupné z WWW: <https://csu.gov.cz/docs/107508/dbe8c7f0-789a-cea0-0534-0478a4365e2c/33010525.pdf>.
7. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *STATISTICKÁ ROČENKA PARDUBICKÉHO KRAJE* [online]. 2025 [cit. 2026-03-31]. Dostupné z WWW: <https://csu.gov.cz/docs/107508/efe3081a-752c-9c0d-a1d1-d02ede005dc4/33009225.pdf>.
8. ČLOVĚK V TÍSNI. *Uprchlíci v číslech: jaká jsou nezkreslená fakta?* [online]. 2025 [cit. 2026-05-28]. Dostupné z WWW: <https://www.clovekvtisni.cz/migracni-statistiky-4518gp>.

9. EUROSTAT PRESS OFFICE. Record number of over 1.2 million first time asylum seekers registered in 2015 [online]. 2016 [cit. 2026-01-05]. Dostupné z WWW: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/7203832/3-04032016-AP-EN.pdf>.
10. EVROPSKÝ PARLAMENT. Azyl a migrace v EU: fakta a čísla [online]. 2025 [cit. 2026-05-28]. Dostupné z WWW: <https://www.europarl.europa.eu/topics/cs/article/20170629STO78630/azyl-a-migrace-v-eu-fakta-a-cisla>.
11. EVROPSKÝ PARLAMENT. Zaručení práva na azyl [online]. 2026 [cit. 2026-01-05]. Dostupné z WWW: <https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/en/democracy-and-human-rights/fundamental-rights-in-the-eu/guaranteeing-the-right-to-asylum>.
12. FRONTEX. EU external borders: irregular border crossings drop 43% in first 10 months of 2024 [online]. 2024 [cit. 2026-03-24]. Dostupné z WWW: <https://www.frontex.europa.eu/media-centre/news/news-release/eu-external-borders-irregular-border-crossings-drop-43-in-first-10-months-of-2024-PnbwBc>.
13. KRAJ VYSOČINA. Profil kraje Vysočina [online]. 2025 [cit. 2026-03-31]. Dostupné z WWW: <https://samosprava.kr-vysocina.cz/priloha/download/ZK-07-2025-51pr01.pdf>.
14. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. Cizinci 3. zemí se zaevidovaným povoleným pobytem na území České republiky... [online]. 2024 [cit. 2026-05-28]. Dostupné z WWW: <https://www.mvcr.cz/clanek/cizinci-s-povolenym-pobytem.aspx>.
15. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. Dublinský systém [online]. 2026 [cit. 2026-02-24]. Dostupné z WWW: <https://mv.gov.cz/clanek/dublinsky-system.aspx>.
16. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. Obecný přehled předmětu úpravy zákona o azylu [online]. 2026 [cit. 2024-11-11]. Dostupné z WWW: <https://mv.gov.cz/clanek/obecny-prehled-predmetu-upravy-zakona-o-azylu.aspx>.
17. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. Slovníček pojmů [online]. 2026 [cit. 2026-01-05]. Dostupné z WWW: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/slovnicek-pojmu.aspx>.
18. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. Statistické přehledy kriminality za rok 2025 [online]. 2025 [cit. 2026-04-01]. Dostupné z WWW: <https://policie.gov.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2025.aspx>.

19. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. Vývoj nelegální migrace v roce 2025 [online]. 2025 [cit. 2026-05-28]. Dostupné z WWW: <https://policie.gov.cz/clanek/vyvoj-nelegalni-migrace-v-roce-2025.aspx>.
20. PROJEKT (DEZ)INFORMACE. Ukrajinská uprchlická krize [online]. 2024 [cit. 2026-03-24]. Dostupné z WWW: <https://www.atlaspredsudku.cz/ukrajinska-uprchlicka-krize>.
21. THE UN REFUGEE AGENCY. Refugees from Ukraine recorded in Europe [online]. 2024 [cit. 2026-03-24]. Dostupné z WWW: <https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine>.
22. THE UNITED NATION REFUGEE AGENCY. Who is a 'refugee'? [online]. 2006 [cit. 2026-01-05]. Dostupné z WWW: <https://www.unhcr.org/about-unhcr/who-we-protect/refugees>.
23. ZEMAN, D. PŘEHLEDNĚ: Evropský pakt o migraci a azylu [online]. 2024 [cit. 2026-02-24]. Dostupné z WWW: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/svet/prehledne-evropsky-pakt-o-migraci-a-azylu-348056>.

Legislativní dokumenty

1. Zákon č. 326/1999 Sb., Zákon o pobytu cizinců na území České republiky. In: *Sbírka zákonů ČR*, částka 106/1999.

Ostatní zdroje

Kromě výše uvedených zdrojů byly při zpracování bakalářské práce využity následující materiály:

- Veřejná databáze Českého statistického úřadu (VDB ČSÚ)
- Databáze Statistických přehledů kriminality Policie České republiky

Seznam zkratk

ESSK - Evidenčně-statistický systém kriminality

VDB ČSÚ - Veřejné databáze Českého statistického úřadu

SLDB - Sčítání lidu, domů a bytů

Seznam tabulek a grafů

Tabulka 1: Srovnání socioekonomického profilu vybraných krajů (stav k 31. 12. 2025).....	7
Tabulka 2: Vývoj Indexu kriminality v Kraji Vysočina (2016–2025).....	32
Tabulka 3: Vývoj Indexu kriminality v Jihočeském kraji (2016–2025).....	34
Tabulka 4: Vývoj Indexu kriminality v Pardubickém kraji (2016–2025).....	35
Tabulka 5: Vývoj Indexu kriminality ve Zlínském kraji (2016–2025).....	37
Tabulka 6: Komparace Indexu násilné kriminality cizinců (2016–2025).....	39
Tabulka 7: Komparace Indexu mravnostní kriminality cizinců (2016–2025).....	41
Tabulka 8: Komparace Indexu majetkové kriminality cizinců (2016–2025).....	43
Tabulka 9: Komparace Indexu ostatní kriminality cizinců (2016–2025).....	45
Tabulka 10: Komparace Indexu zbývajcí kriminality cizinců (2016–2025).....	46
Tabulka 11: Komparace Indexu hospodářské kriminality cizinců (2016–2025).....	48
Graf 1: Vývoj Indexu kriminality v Kraji Vysočina (2016–2025).....	33
Graf 2: Vývoj Indexu kriminality v Jihočeském kraji (2016–2025).....	34
Graf 3: Vývoj Indexu kriminality v Pardubickém kraji (2016–2025).....	36
Graf 4: Vývoj Indexu kriminality ve Zlínském kraji (2016–2025).....	37
Graf 5: Komparace Indexu násilné kriminality cizinců (2016–2025).....	40
Graf 6: Komparace Indexu mravnostní kriminality cizinců (2016–2025).....	42
Graf 7: Komparace Indexu majetkové kriminality cizinců (2016–2025).....	43
Graf 8: Komparace Indexu ostatní kriminality cizinců (2016–2025).....	45
Graf 9: Komparace Indexu zbývajcí kriminality cizinců (2016–2025).....	47
Graf 10: Komparace Indexu hospodářské kriminality cizinců (2016–2025).....	49